

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtulusephesi.com>

YIL: 9 SAYI: 47 Ocak-Şubat 1999

40. Yılında Küba Devrimi

İlker Akman

Mevcut Durum Tahlili ve Yöntem

Oligarşinin Seçim Korkusu!

Seçim Sath-ı Mahaline Girilince

Seçimlerde Devrimci Tutum Ne Olmalıdır?

Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi Savaşçıları

Ulaş Bardakçı

İlker Akman, Hasan Basri Temizalp, Yusuf Güneş

Yüksel Eriş

Nedim Atılğan

Türkiye Tarihinden

Jet-Pa: Avantajlar Dünyası

40. YILINDA
KÜBA DEVRİMİ

3

1 Ocak 1959 günü zafere ulaşan Küba Devrimi, 40. yılında dünya halklarının mücadelesine getirdiği coşku ve devrim anlayışıyla yaşamaya devam ediyor.

MEVCUT DURUM TAHLİLİ
VE YÖNTEM
İLKER AKMAN

13

İlker Akman yoldaşın mevcut durum tahlilinin niteliği ve tahlilde izlenecek yol konusundaki değerlendirmeleri.

OLİGARŞİNİN
SEÇİM KORKUSU!

15

18 Nisan seçimleri öncesinde oligarşinin seçim sonuçları ve ortaya çıkacak değişik olasılıklar üzerine ortaya çıkan "korkusu" ve buna bağlı olarak yeni girişimlerinin bir değerlendirilmesi.

SEÇİM SATH-I MAHALİNE
GİRİLİNCE

19

18 Nisan seçimleri öncesinde ülkemizdeki siyasi ilişkiler ve bu ilişkiler içinde ülkemiz sonunda ortaya çıkan kavrayışların ele alındığı bir irdeleme yazısı.

SEÇİMLERDE
DEVRİMCİ TUTUM
NE OLMALIDIR?

24

24 Aralık 1995 seçimleri öncesinde Kurtuluş Cephesi'nde yayınlanan seçimlere ilişkin tavırların irdelendiği yazı.

THKP-C SAVAŞÇILARI
ULAŞ BARDAKÇI,
İLKER AKMAN
HASAN BASRİ TEMİZALP
YUSUF ZİYA GÜNEŞ
YÜKSEL ERİŞ
NEDİM ATILGAN

30

*Onlar,
Devrim için toprağa düştüler,
Devrim mücadelesinin yolunu aydınlatmaya devam ediyorlar.*

TÜRKİYE TARİHİNDEN

32

Tarih bilgisinin ve bilincinin silikleştirildiği bir dönemde, Türkiye devrim tarihinin dünü ve bugününe ilişkin iki görüntü.

JET-PA:
AVANTAJLAR DÜNYASI

33

"İslamcı" sermayenin yeni gelişmelerinden JET-Pa Holding'e ilişkin basında yer alan haberlerden bir derleme.

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 2501

55514 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

E-Mail Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.com

Bu sayı İLKER Matbaası'nda

basılmıştır.

Baskı Tarihi: 12.2.1999

Ederi: 200.000 TL.

5 DM - 15 FFr.

5 Sfr. - 6 NG

Abone Ederi:

10 Sayı 70 DM

15 Sayı 100 DM

40. Yılında Küba Devrimi

Bundan tam kırk yıl önce, Fidel Castro yönetimindeki gerillaların Sierra Maestra'ya ayak basmalarıyla başlayan ve "iki yıldan fazla süren bir devrimci halk savaşı" (*) sürecinden sonra Küba Devrimi zafere ulaşmış, kendi tarihsel dönemi içerisinde eşi görülmemiş bir coşku ve umut yaratmıştır.

Küba Devrimi'nin yarattığı etki sadece başarıya ulaşmış olmasıyla sınırlı değildir. Küba Devrimi'nin emperyalizmin III. bunalım döneminde başarıya ulaşmış olması, gerek izlediği strateji, gerekse önüne koyduğu hedefler bakımından bu dönemin ulusal ve uluslararası ölçekte doğru tahlilinin bir sonucudur. Bu tahlil, Küba Devrimi'ni kendi önder ve yönetici kadrolarının pratikleriyle de proleter enternasyonalizminin simgesi yapmıştır.

"Angola'da, Granada'da, Etiyopya'da, Nikaragua'da, enternasyonalist görevlerde, askeri ve sivil hizmetlerde çalışmak üzere giden ve gitmek isteyen onbinlerce öğretmen, onbinlerce doktor, inşaat işçisi. Nerede ve ne kadar zor olduğu önemli değildir, halkımız her zaman oradaydı ve bunlar öncelikle Parti üyeleri ve üyeliklerini bu çabalarının bir sonucu olarak kazandılar; 500.000'den fazla kişi uluslararası görevlere gittiler. Bu, toplam nüfusla karşılaştırılınca, başka herhangi bir ülke veya partinin ulaşamadığı bir sayıdır." (**)

Küba Devrimi'nin doğru bir tahlili, aynı zamanda emperyalizmin III. bunalım döneminin doğru bir tahlili demektir. Çünkü, bu

dönemin ilişki ve çelişkilerini yansıtmaktadır. Emperyalistlerarası II. yeniden paylaşım savaşının ardından "kapitalizm tarihinin hiçbir döneminde bu kadar hızlı gerilememiş, darbe üstüne darbe yememiştir. Dünya sosyalist sisteminin kuruluşu ve zafere ulaşan sömürge kurtuluş savaşları bütün dönem boyunca devam etmiştir. Savaşın içinde Doğu-Avrupa'da sosyalizmin zaferi, savaştan sonra 1948'de Kuzey Kore, 1949'da Çin Devrimlerinin kesin zaferi ve 1954'de Dien Bien Fu zaferiyle Fransızların Kuzey Vietnam'ı boşaltmalarını izlemiştir... Afrika'da bazı ülkeler gerçek bağımsızlıklarını kazanmışlardır."

Savaştan yıpranmış olarak çıkan emperyalist blok içinde ABD, emperyalizmin ekonomik, siyasal ve askeri alanda söz sahibi tek ülkesi olmuştur. Küba Devrimi, ABD emperyalizminin "arka bahçesi"nde çiçek açmış olmasıyla, dünya ezilen halklarına moral kaynağı olmuş ve tüm dünya devrimci mücadeleleri üzerinde de büyük bir itme sağlamıştır.

Küba Devrimi'nin 40 yıl boyunca aynı coşku ve umudu korumasının, sosyalist ülkelelerin, özellikle 90'lı yılların başında Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığı koşullarında da dimdik ayakta durmasının mutlaka nedeni vardır.

"Bazen, küçük ve yoksul bir ülke olan Küba'dan dünyanın merkezîymiş gibi söz ederek boş yere böbürlendiğimizi düşünürüz; yine de bu doğrudur ya da hemen hemen doğrudur. Devrimin büyüklüğünden kuşku duyanlar, gazete başlıklarını okusun: 'Amerika Birleşik Devletleri, Küba ile anlaşma yapan Polonya'yı tehdit ediyor'. Bakın hele, güçlüyüz ve tehlikeliyiz. Latin-Amerika kıtasının çevresini zehirledik. Trujillo ve Somoza'nın tatlı

(*) 31 Mart 1964'de yayınlanan SBKP Merkez Komitesinin açık mektubu üzerine Çin KP'nin yorumu

(**) Fidel Castro: KKP 5. Kongre Raporu, Kurtuluş Cephesi, Sayı: 41, s: 45

demokrasilerini tehlikeye attık. Öyle bü-yük bir tehlike yarattık ki, demokrasi şampiyonları Küba ile anlaşma imza-ladı diye Polonya'yı tehdit ediyor.” ()*

“Küba dışında herkes hergün devrimin kaç günü kaldığını hesaplıyordu. Sosyalist bloğun çökmesinden beri, SSCB'nin dağılmasından bile önce, dünya hergün Küba Devrimi'nin yokolduğu haberlerini bekliyordu. Her türden kehanet vardı. ABD'nin yanbaşındaki bu kadar küçük bir ülkenin nasıl dayanabildiğine şaşırıyorlardı.” (**)

Ochoa davasından Papa'nın ziyaretine kadar hemen her olay, emperyalizmin tekeli altındaki kitle iletişim araçları tarafından çarpıtılarak yer almakta ve devrimci değerlere yönelik saldırın pervasızca sürdürülmektedir.

Bunun en çarpıcı örneği, Che'ye ilişkin yazılarda ortaya çıkmaktadır.

Katledildiği günden günümüze kadar, Che'nin “zararsız bir aziz” haline getirilmesi için her yol denenmiştir. Che'nin devrimci görüşleri, devrim anlayışı ve devrimci mücadelesi, kitlelerden gizlenerek, “motosikletli bir serseri” gibi sunulmaya bile çalışılmıştır. Ve Che'ye yönelik her saldırı, Küba Devrimi'ne ve onun yarattığı değerlere yönelik bir saldırı olmuştur. Çünkü, Che ve Küba Devrimi birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Şüphesiz emperyalizme karşı bir savaş sloganı olan Küba Devrimi ve Che, emperyalizmin demokrasi havarileri tarafından her türlü saldırıya ve karalamaya maruz kalacaktır.

Emperyalizmin kendi “mezar kazıcıları” olan proletaryaya, proleter devrimcilere ve proleter devrimlere karşı başka türlü yaklaşması da beklenemez. Bu, aynı zamanda onun saldırgan doğasının bir gereğidir.

Ancak Küba Devrimi, 40 yıllık tarihi içinde, sadece emperyalizmin saldırılarına maruz kalmamıştır. Her dönemde Küba Devrimi, “sol”dan gelen saldırılarla, suçlamalarla ve hatta karalamalarla karşı karşıya kalmıştır. Çünkü Küba Devrimi, izlediği rotayla, çalışma tarzıyla, dünya solunda bir dönem egemenlik kurmuş olan revizyonizme ve oportünizme karşı proleter devrimcilerin bir bayrağı olmuştur. Küba Devrimi, izlediği rotayla, çalışma tarzıyla, revizyonizmin ve oportünizmin maskesini düşürmüştür. Bu nedenden dolayı, revizyonistler ve oportünistler, her yerde ve her fırsatta, Küba Devrimi'ni küçümse-

mek, onun izlediği rotayı değersizleştirmek için elinden gelen çabayı göstermiştir. Ve bu çabalarını, her dönemde, Küba Devrimi ile özdeşleşmiş olan onun önderlerine, yani Fidel Castro'ya, Che Guevara'ya yönelik saldırılarla birleştirmiştir. Revizyonistlerin ve oportünistlerin yapmak istedikleriyle emperyalizmin yapmak istedikleri, bu noktada bir ve aynı olmuştur: Küba Devrimi'nin yaratmış olduğu coşkuyu ve umudu yoketmek.

İşte herhangi bir zamanda, herhangi bir olay nedeniyle yazılmış olabilecek şu satırlar bu konuda bir örnek olarak okunabilir:

“... Che adı ihtilalci devrimciliğin köşe taşı olmayı sürdürecektir. Bu ad enternasyonalizmin, özverili devrimciliğin şaşmaz pusulası olmayı sürdürecektir ve gelecek nesiller için Che devrimci girişimlerin yolunak bilmez kahraman savaşçısı kimliği ile daima anılacaktır...”

Che bizimdir.

... Bu büyük devrimcinin, bu muazzam enternasyonalistin, bu usta komutanın hataları yok mudur.

... Latin-Amerika çizgisi olarak şekillenen ve 'Boliyuva Günlüğü'nde sık sık sözünü ettiği ve hakkında kaygılandığı yoldaşı Debray tarafından sonraları sistemleştirilen bu çizgi, a) halk savaşını karikatürleştiren öncü-artçı kısır döngüsü ile, b) partisiz devrim çizgisi ile, c) üs bölgesiz gerilla eğrisi ile, d) sınıf ittifakı sınırlarını daraltarak kolu-kanadı kırılmış cephe anlayışı ile devrimci-Marksizm ile tam bir karşıtlık halindedir. Nitekim bu çizginin Küba'daki başarısı, 'kuşun taş çarpması' idi. Bu devrime 'istisnai' denmesi boşuna değildi. Hatta bu devrimin başlangıçtaki yönelimi sonrasının tersi doğrultuya bile sapmıştı.

Devrimci-Marksizm ile ortak paydayı paylaşmamak, kendi ülke özgüllüklerine bu teori eşliğinde sınırlanmak elbette büyük bir yanılma ve başarısız devrim girişimlerinin belki de temel koşulu idi, ama bu durum Che'nin emperyalizm ve işbirlikçisi sınıflara karşı savaşımının devrimci niteliğini ve onun bizim olduğu gerçeğini asla yadsımaz. Bu savaşımın mayası küçük-burjuva devrimciliği de olsa.

O'nun yeri bizim yanbaşımdır.”

(***) (abc)

(*) Che: *Sosyalizmin Kuruluşuna Doğru*, s: 21

(**) F. Castro: *KKP 5. Kongre Raporu*, agy

(***) Ferhat Ali: *Che, Özgür Gelecek*, Sayı: 106,

Nesnel olmayı, bilimsel olmayı, “Sezar’ın hakkını Sezar’a vermek”, “hem nalına, hem mihına vurmak” olduğunu sanan bir kafa yapısı için, bu örnek oldukça “başarılı” sayılır. “İhtilalci devrimciliğin köşe taşı”, “özverili devrimciliğin şaşmaz pusulası”, “kahraman savaşçı”, “büyük devrimci”, “muazzam enternasyonalist”, “usta komutan” da elbette “hata” yapar! Çünkü hiç kimse bu kadar “büyük”, “kahraman”, “şaşmaz”, “özverili”, “usta” ve “muazzam” olamaz! “Onun da” “hata”ları olmalıdır! “Hatasız kul olmaz”! Doğal olarak, “onu”, “hatasıyla sevmek” gerekecektir!

Nedir Che’nin “hata”sı!?

”Bolivya Günlüğü”nde “sık sık sözünü ettiği ve hakkında kaygılandığı yoldaşı Debray tarafından sonraları sistemleştirilen” “hata”lı bir “çizgi”ye sahiptir Che!

Bu çizgi, “devrimci-Marksizm” ile “tam karşıtlık halindedir”, “devrimci-Marksizm ile ortak paydaya” sahip değildir ve bu çizginin “mayası” “küçük-burjuva devrimciliği”dir!

Nereleri yanlışır bu çizginin:

- Halk savaşını karikatürleştiren öncü-artçı kısır döngüsü
- Partisiz devrim çizgisi
- Üs bölgesiz gerilla eğrisi
- Sınıf ittifakı sınırlarını daraltarak kulanadı kırılmış cephe anlayışı.

Ve böylesine “hata”lı bir çizginin, doğal olarak bir devrim gerçekleştirilmesi olanaksız olduğu için de, yani “taş”ın kuşu vurmaya olanaksız olduğuna göre, ama ortada da bir devrim olduğu da su götürmez bir gerçek olduğuna göre, olsa olsa “taş” kuşa çarpmamış, “kuş” taşa çarpmıştır! Bu yüzden, Küba Devrimi, bir “istisna”dır ve bunca yıl SBKP revizyonistlerinin bu belirlemesi “boşuna değildir”!

İşte Küba Devrimi, 40 yıl boyunca, bu türden ipe sapa gelmez binlerce “nesnel”, “bilimsel” “eleştirir” ve “değerlendirme”ye maruz kalmıştır.

Şüphesiz, bu örneğin yazarı, Che’yi “çok iyi bildiğini” de, ayrıntı bilgiyi yazının içine serpiştirerek göstermekten de geri kalmamıştır. O kadar ki, Che’nin “Bolivya Günlüğü”nde “sık sık sözünü ettiği ve hakkında kaygılandığı yoldaşı Debray”ı bilmektedir yazar! Ve hatta Che’nin “devrimci-marksizm ile tam karşıtlık halinde”ki “küçük-burjuva devrimci” çizgisini Debray’ın “sonraları sistemleştirdiğini” de bilmektedir!

Yıllar önce, benzer “örnek”lere ilişkin olarak **Mahir Çayan yoldaş** şunları yazıyordu:

“Yeni oportünizm Küba devrimi deneyi karşısında şaşkın ördek gibidir. Kimilerine göre Küba sosyalist bir ülke

değildir. Küba’da devrim olmamıştır. Bazılarına göre de, ‘evet Küba’da devrim olmuştur ama bu dar deneyci bir anlayışın tesadüfi sonucudur’. (Bkz. H. Berktaş, Proleter Devrimci Aydınlik, Sayı: 16, s: 327) Ve bunlara göre eğer Amerikan emperyalizmi uyanık davranmış olsaydı bu devrim olmazdı! ‘Gerek Küba hakim sınıflarının ve gerekse Amerikan emperyalizminin *uykuda* olmasından gelen koşullarda Küba tecrübesi başarıya ulaşmıştır.’ (H. Berktaş, P.Devrimci Aydınlik, 16. Sayı, s: 326) Yani bunlara göre Küba devrimi mucizevi bir olgudur. İşte, sergilenen bilimsel sosyalist düşünce (!) daha doğrusu katledilen marksizmin diyalektiği!

Metafizikçi, devrimleri *tesadüf ve mucizelerle* açıklar. Onun için örneğin, Fransız burjuva devrimi bir tesadüftür. Fransız devrimi metafizikçi tarafından XVI. Louis’in zayıf ve yumuşak bir insan olmasıyla açıklanır. ‘Güçlü bir insan olsaydı devrim olmazdı’ der. Hatta ona göre ‘Varennes’de XVI. Louis yemeğini kısa kesseydi, yakalanmaz ve tarihin akışı değişirdi.’ (*) Oysa bilimsel sosyalist anlayışta mucize ve tesadüf açıklamalarına yer yoktur. Mucize ve tesadüf Lenin’in deyişiyle ‘ne tabiatta ne de tarihte vardır.’ İşte biçimle özü birbirine karıştıran, öz yerine biçimde kesinkes ilkeler arayarak dünya devrimci hareketinin *trafik polisliğini* yapmaya kalkanların teoride sonu, metafiziğin bataklığında kulaç atmaktır!

Bilimsel sosyalist dünya görüşü, Küba devrimini Amerikan emperyalizminin ve Küba hakim sınıflarının bir anlık gaffeti ile açıklamaz. Küba tecrübesinin başarıya ulaşması dünya kapitalizminin bugünkü durumu ile ilgilidir.

Lenin, Küba gibi sömürge bir ülkenin bir sıra iç devrimlerle sosyalizme geçmesinin ilk etabı olan anti-emperyalist savaşı kazanabilmesi için şu üç şartın var olmasını önermektedir : ‘Ezilen bu ulusların ahalisinin önemli bir kısmının çabalarının koordinasyonu... veya uluslararası durumun özellikle uygun olması (örneğin emperyalistlerin müdahalesinin zayıf düşmesi, aralarındaki bir savaş ve kendi çelişmeleri vs. sebebiyle felce uğraması) veya büyük devletlerden birinin proletaryasının

(*) G. Politzer: *Felsefenin Başlangıç İlkeleri*, s: 179

aynı anda burjuvaziye karşı koyması gereklidir'. (*) Bugünkü emperyalizmin III. genel bunalım döneminin ayırt edici özelliği bütün bu etkenlerin bir araya gelmiş olmasıdır. Dünyanın 1/3'i sosyalisttir. Ezilen uluslar her geçen gün emperyalizme öldürücü yumruklar indirmektedir. Dünya sürekli altüst oluşlar içindedir. Artık dünya kapitalizmi son nefesini vermektedir. Küba devrimi ne dar deneyci bir anlayışın tesadüfi bir sonucudur ne de mucizevi bir olaydır. Küba devrimi can çekişen emperyalizmin zorunlu bir sonucudur!

Küba devrimini Amerikan emperyalizminin önleyebilmesini mümkün gö-rerek 'Amerikan emperyalizmi uyanık davranıyordu, bu devrim olmazdı' diye açıklamak *revizyonizm*in ta kendisidir. (**) Bu, emperyalizmin 'herşeye kadar' olduğunu söylemek, dolayısıyla stratejik planda onu (emperyalizmi) gözde büyüterek dünya halklarının, özellikle Latin-Amerika halklarının devrimci mücadelelerinin zaferine inanmamaktır! İşte pasifizm ve pasifizmin ideolojisi budur!

Tesadüfler ve mucizeler ve de sol oportünistler marksizm-leninizm hazinesini derinleştirmezler. Oysa Küba tecrübesi ve onun önderleri marksizm-leninizm hazinesini derinleştirmiş ve zenginleştirmişlerdir! 'Sen halk savaşından yana mısın yoksa gerilla savaşından mı' diyerek *saçma sapan* bir ikilem ortaya atan yeni oportünizme göre, Küba'da halk savaşı hiçbir zaman olmamıştır. Oysa gerilla savaşı halk savaşının ilk iki aşamasının temel mücadelesi şeklindedir.

Biz kahrman Küba halkı bir halk savaşı vererek Milli Demokratik Devrimi yapıp sosyalizme geçmiştir diyoruz. Ve Küba deneyi Fidel Castro ve Che Guevara hakkında görüşlerimiz açıktır: Şimdi Ekim İhtilalinin deneyine ilaveten, Çin'de, Doğu Avrupa Sosyalist ülkelerindeki, Kore, Vietnam ve Küba'daki devrimci deneyler mevcuttur. Bu

(*) (A. Propos de la Brochure de Junius C.1, s: 336) Arzumayan: *Dünya Kapitalizminin Bugünkü Bunalımı*, s: 2

(**) Karşı devrimcilerin dikkatini çekmek için bu tip yorumları Ticaret Odalarının bastıracağı anti-komünist broşürlerin yazarları yapmaktadır.

ülkelerin muzaffer devrimcileri marksizm-leninizm ve Ekim İhtilâlini zenginleştirmiş ve geliştirmiştir. Çin'den Küba'ya kadar bütün bu devrimler istisnasız silahlı mücadele ile ve silahlı emperyalist saldırısına ve müdahalesine karşı savaşmakla kazanılmıştır. Küba halkının silahlı ayaklanması 1953 yılında başlamıştır. Amerikan emperyalizmi ve Küba'daki kuklası Batista'nın yönetimini devirmeden önce iki yıldan fazla bir devrimci halk savaşı vermiştir. (China In Revolution, History, Documents and Analysis, edited by Verasimons, s: 404-5, 31 Mart 1964'de yayınlanan SBKP Merkez Komitesinin açık mektubu üzerine Çin KP'nin yorumu)

Evet Küba Devrimi Marksizm-Leninizm hazinesine büyük bir katkıdır. Ve Küba devriminin muzaffer proleter devrimcileri olan Fidel Castro, Che Guevara ve arkadaşlarından bizim gibi yan-sömürge ülke marksistlerinin öğreneceği pek çok şey vardır. *Çünkü biz marksizmi entellektüel gevezelik ve dünya devrimci hareketinin trafik polisliğini yapmak için okuyup öğrenmiyoruz. Biz dünyayı değiştirmek için, dünyanın Türkiye'sinde devrim yapmak için marksizmi öğreniyoruz!*

Küba sosyalist devriminin muzaffer proleter devrimcilerine 'Küçük burjuva devrimcileri', 'sol oportünistler' demek ihanetin, oportünizmin ta kendisidir. Ve bu görüşü saflarımızda yaygınlaştırmaya çalışanların kişiliklerinden bütün Türkiye'li proleter devrimcileri şüphe etmelidir.

'Proleter Devrimci' Aydınlik'ın *eyyamcı yazarı* bizim 'Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori' yazısında Fidel Castro'ya atıfta bulunmamızı eleştirmektedir. (Bkz. Ş. Alpay, P.D. Aydınlik, 17. Sayı, s: 366) Biz daima marksizm-leninizm hazinesine katkısı olan muzaffer proleter devrimcilerine atıfta bulunduk ve her zaman da bulunacağız.

(***) Yeni oportünizmin bir sözcüsü, bizim F.Castro'ya atıfta bulunmamızı eleştirmektedir. Diyelim ki, F. Castro "Sol oportünist"(!). Bir "Sol oportünist"den aktarma yapmak eleştiri konusu olacak fahiş bir hata mıdır? Hayır. Lenin "Ne Yapmalı?"da, Marks ve Engels'in hainlikle suçladıkları anti-marksist Lassalle'a atıfta bulunmaktadır. Bu bayımızın mantığına göre Marks'ın ihanetle suçladığı Lassalle'a atıfta bulunduğu için Lenin'de aynı oportünist çizgiyi, Lassalle ile paylaşmış olmaktadır.

(***) Yeni oportünizmle aramızdaki küçücük (!) fark da burada ya! Onlar Amerika'nın sözde devrimcileri Campus 'Mao'istlerine, biz ise marksizmlenin hazinesini geliştiren muzaffer devrimcilere atıfta bulunuyoruz!

Latin-Amerika'daki proleter devrimci çizgi hakkında son derece önemli bir sorunu da bu bölümü bitirmeden açıklayalım. Şu iki hususun özellikle kanştnlması gerekir:

Bütün Latin-Amerika ülkelerinin 'sanayinin geri kalmışlığı ve tarımın feodal karakteri' ortak özellikleri olduğunu belirterek, 'anti-emperyalist mücadelede, halkın çok büyük çoğunluğunu, işçi sınıfının, köylülerin, aydınların, küçük-burjuvazinin ve ulusal burjuvazideki en ilerici tabakaların çıkarları yönünde bir kurtuluş programı üzerinde birleştirmemiz gerekmektedir.' (İkinci Havana Deklarasyonu'ndan) diyerek bütün Latin-Amerika ülkelerinin önlerindeki devrimci adımın *Milli Demokratik Devrim* olduğunu söyleyen *Fidel Castro* ve arkadaşları ile Milli Demokratik Devrim stratejisinin geçerliliğini üretim ilişkisi olarak feodalizmin varlığına bağlayarak, Latin-Amerika ülkelerinde 'tarımda az gelişmiş kapitalizm hakimdir ve de milli burjuvazi yoktur' diyerek bu ülkeler için *sosyalist devrim stratejisini* öneren A.G. Frank, A. Shah, vs.. gibi yazar çizer takımını ayırmak gerekir, *bir*.

Fidel Castro'nun, Che Guevara'nın görüşleriyle özellikle Debray'ın dogmatik önerilerini *kesinlikle* kanştırmamak gerekir; *iki*. Silahlı halk savaşının, emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmanın tek yolu olduğu gerçeğine karşı çıkarak, banşçı bir yoldan da devrimin zafere ulaşabileceğini mümkün gören *W.J.Pomeroy* bile bu gerçeği açıkça itiraf etmektedir. Bakın ne diyor Pomeroy: 'Debray'ın oldukça dogmatik formüllendirmelerinin, çoğu kez *kendi adlarına* konuştuğunu sandığı *Küba'lı önderlerin beyanlarından* ayırdedilmesi gerekir.' Hele 'Debray'ın, Devrimde Devrim kitabı KKP'nin resmi görüşüdür. Bu kitap Küba'da 2,5 milyon basılıp dağıtılmıştır' demek gerçeği *ah-laksızca* tahriften başka bir şey değildir. Çünkü bu kitap KKP'nin görüşlerini dile getiren Simon Torres ve Julio Arende tarafından, *Debray ve Küba*

Tecrübesi' başlıklı yazı ile Monthly Review'in 1968 Haziran sayısında çok sert bir şekilde eleştirilmiştir. Bu eleştirinin ana çizgileri şunlardır;

1. Debray'ın 'askeri liderliğin temel unsur olması gerekir' önerisi yanlıştır. Tam tersine siyasi çalışma esastır. Ve askeri yan, politik liderliğe tabi kılınmalıdır.

2. Debray'ın 'burjuva şehir-proleter kır', 'Liana-Sierra' şeklinde yaptığı ayrımını bir sınıf çatışması olarak ortaya koyması, leninist bir analiz değildir.

Yazının '*Kim Kimi Yarattı*' başlıklı kesiminde, Debray'ın 'Küba'da foco, partiyi yarattı' iddiasının yanlış olduğu belirtilerek, devrim için partinin şart olduğu ileri sürülmektedir. Simon Torres ve Julio Arende, Lenin'in 'Ne Yapmalı' kitabına atıflar yaparak, Debray'ın *ekonomist* bir görüşe sahip olduğu sonucuna varmaktadırlar.

Ancak bütün ülkelerin pasifistleri, bu farklılıkları görmezlikten gelerek Debray'ın dogmatik formülasyonları ile Latin-Amerika'daki proleter devrimci çizgiyi özdeş tutmaya çalışmaktadırlar. Örneğin, Progressive Labour adlı Amerika'lı sözüm ona 'Mao'cu bir parti bütün bu farklı ideolojileri Debrayizm başlığı altında toplayarak F. Castro, Che Guevara ve arkadaşlarını sol oportünizmle (!) suçlamaktadır. (*) Ve ülkemizde de, Campus 'Mao'izminin şubesi olan yeni oportünizmin sözcüleri, tıpkı Amerika'lı ideologları gibi, bu farklı ideolojileri (yani A.G. Frank, Debray oportünist çizgileri ile Küba'lı muzaffer proleter devrimcilerinin leninist çizgisini) kanştırmak, Debray'ın kitabına atıfta bulunarak, F.Castro-Che Guevara'yı eleştirmeye kalkmaktadırlar. Yeni oportünizmin sözcüleri kirlardan şehirlerin fethedilmesini öneren Latin-Amerika'lı muzaffer proleter devrimcilerini Debray'ın dogmatik formülasyonları ile mahkum edip, onların leninist çizginin dışında olduklarını söyleyerek, büyük proleter devrimcisi Mao Tse Tung'u da *Amerikanca* yorumlayarak korkaklıklarına ve ihanetlerine ideolojik kılıf bulacaklarını zannetmektedirler!

Emperyalizmin ölüm saatlerinin

(*) Progressive Labor'da Debrayizmin eleştirisi uzun uzun hikaye edilmektedir. Hatta John Kily imzalı yazıda "Che" Guevara yalancılıkla bile suçlanmaktadır.

yaklaştığı bu III. genel kriz döneminde, marksist-leninist hareket, yeni oportünizmin iddia ettiği gibi, Castro-Guevara çizgisine karşı verilecek olan mü-cadele ile değil, modern revizyonizmin şehirlere öncelik tanıyarak, kırlara ikinci dereceden önem veren, köylülerin giderek 'Köylü' halkların devrimci po-tansiyelini küçümseyen 'sol', işçi sınıfının dışında sosyalizme geçişi müm-kün görerek barış içinde bir arada yaşamayı savunan sağ çizgilerine karşı, neo-troçkist, neo-blankist... kısaca her çeşit sağ ve 'sol' sapmalara karşı verilecek mücadeleler ile güçlenecek ve emperyalizmi çökertecektir. Castro-Guevara ve bütün Latin-Amerika'lı proleter devrimcilerini "sol oportünist" ilan eden ağızlar bütün ülkelerin *pasifistleridir!*" (*)

Mahir Çayan yoldaşın, Haziran 1970 tarihinde Aydınlık Sosyalist Dergi'nin 20. sayısında yayınlanan bu yazısı, sanırım, Küba Devrimi'ne ve Küba Devrimi'nin önderlerine yönelik "Maoist" "eleştiri"lerin nasıl bir niteliğe ve geçmişe sahip olduğunu net bir biçimde sergilemektedir. Ama, aradan geçen tüm yıllara rağmen, ülkemizdeki "Maoist"lerin tutumlarında en küçük bir değişiklik olmadığı da açıktır. Yılların getirdiği tek farklılık, geçmişte bunları seslendiren D. Perinçek'in PDA'sı ve SBKP revizyonizminin ülkemizdeki temsilcisi T"K"P iken, günümüzde kendilerini "Maoist" ilan eden kesimler ile yeni oportünistler olmasıdır. Aradan geçen yıllar, yöneltilen suçlama ve karalamaları hiçbir biçimde değiştirmemiş olmasına karşın, söylemde göze çarpan "övgü"ler, bu farklılığın günümüze yansımalarıdır; bir başka deyişle, tüm geçen zamana karşın Küba Devrimi'nin ve Che Guevara'nın anlamlarının **sapasağlam ayakta duruyor** olması karşısında oportünizmin çaresizliğinin ürünüdür. Bu "övgü" söylemi, aynı zamanda, ülkemizde yeni yetişen devrimci kuşağın, her dönemde olduğu gibi, Küba Devrimi ve Che Guevara karşısında duydukları

(*) Mahir Çayan: *Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine*
 (**) Aynı yazının, Tupac Amaru Devrimci Hareketi'nin (MRTA) Peru büyükelçiliği eylemine ilişkin olarak yaptığı şu değerlendirmeye, bu durumu açıkça gösteren bir başka örnektir:

"Ne denli yığıtlık ve gözüpüklikle bezenmiş olursa olsun ve ne denli özveri ve ölüme meydan okuma ruhu ile hazırlanmış olursa olsun, eğer eylemin arka planındaki politik ve sınıfsal mevzileniş küçük-burjuva ise, tıpkı bu eylemde olduğu gibi kolayca başlangıçtaki kararlılıktan koparak tam bir karşı yere,

saygı ve güvenlerinin oportünist amaçlar için kullanma amacının bir ürünüdür de. (**)

Küba Devrimi ve onun önderleri karşısında Özgür Gelecek yazınının sergilediği tutum, sözcüğün tam anlamıyla oportünisttir. Bir başka deyişle, "oportünist" sözcüğünün içerdiği tüm anlamlar, Küba Devrimi ve onun önderleri hakkında söylenen bu ve benzeri sözlerde açık biçimde ortaya çıkmaktadır. Bir yandan "övgü"ler dizilerek "okuyucu", özellikle "genç okuyucu", daha sonra söylenecek sözler için hazırlanmaktadır. Özgür Gelecek'teki yazıda olduğu gibi, "ihtilâlcı devrimciliğin köşe taşı", "özverili devrimciliğin şaşmaz pusulası", "kahraman savaşçı", "büyük devrimci", "muazzam enternasyonalist", "usta komutan" vs. olarak başlayan "övgü"ler, okuyan her kişiyi "hiç kimsenin bu kadar mükemmel olamayacağı"ni **düşündürtecek kadar** "yüceltilmekte"dir. Doğal olarak, bu "yüceltme" karşısında "düşünen okuyucu"nun biraz da "hata"ları duymak isteyeceği an geldiğinde, "vuruş" yapılmaktadır. Ve bu anda, söylem popülist sözcüklerle "teorik" düzeye kaymaktadır. İşte bu "teorik" söylem, Küba Devrimi'nin dünya halklarına gösterdiği en temel gerçeklerin çarpıtılması olmaktadır.

Mahir Çayan yoldaşın ortaya koyduğu gibi, Küba Devrimi'nin "bir istisna" olduğunu söyleyenler ya da Regis Debray'ın "fokocu" görüşlerini Küba Devrimi'nin ortaya koyduğu "devrim anlayışı" olarak sunmaya çalışanlar, su katılmamış oportünist ve pasifistten başka bir şey değildirler.

Küba Devrimi'nin açık biçimde sergilediği temel dersleri Che Guevara şöyle özetlemektedir:

"Küba halkının, Batista diktatörlüğüne karşı silahlı zaferi, sadece, tüm dünya gazetelerinin yazdığı gibi destansı bir zafer olmakla kalmamış, Latin-Amerika halk kitlelerinin davranışlarıyla ilgili eski dogmaları da yıkmıştır. Bu devrim bir halkın, gerilla savaşıyla, kendisini ezen bir yönetimden kurtulabileceğini elle tutulur, gözle görülür biçimde kanıtlamıştır.

Küba devriminin:

1. *Halk güçlerinin düzenli orduya karşı savaşı kazanabileceğini,*
2. *Devrim yapmak için tüm koşulların biraraya gelmesini beklemenin*

umutsuzluk konağına bir anda sürüklenebilir; ve fevkalade eylem **hadım edilmiş politik çizgi** eşliğinde küller arasında kaybolur gider." (F. Ali: *MRTA ve Pasif Direnme Hattı*, Özgür Gelecek, Sayı: 96) (abç)

her zaman gerekli olmadığını, ayaklanma odağının bunları yaratabileceğini,

3. Azgelişmiş Amerika'da, silahlı savaşın temel alanının kır olması gerektiğini kanıtlayarak, Amerika'da devrimci hareketlerin mekanizmasında üç temel değişim meydana getirdiğini düşünüyoruz.

İlk iki madde, hareketsizliklerini profesyonel ordulara karşı birşey yapamayacağı gibi bahanelerle haklı çıkmaya çalışan devrimcilerin ya da sözde-devrimcilerin, mekanik biçimde bütün nesnel ve öznel koşulların biraraya gelmesini bekleyen, bunları hızlandırmayı düşünmeyenlerin bozgunculuklarına karşıdır. Bu çürütülemez iki gerçek, bugün tamamen açıktır; fakat eskiden bunlar Küba'da tartışılıyordu ve belki de Latin-Amerika'da hâlâ bu böyledir. (*)

Görüldüğü gibi, Che Guevara, Küba Devrimi'nin temel derslerini, esas olarak Latin-Amerika'da o güne kadar egemen olan revizyonizmin pasifizmine karşı ortaya koymaktadır. Doğal olarak, Küba Devrimi, Latin-Amerika'daki ve dünyanın diğer ülkelerindeki revizyonistler ve pasifistler tarafından "değerleştirilmeye" çalışılacaktır.

Küba Devrimi, Che'nin ortaya koyduğu bu temel derslerle, geri-bıraktırlmış ülkeler devriminin yolu konusunda yeni bir stratejik kavrayışın geliştirilmesine olanak sağlamıştır. Çin ve Vietnam Halk Savaşının ortaya koyduğu temel dersler, Küba Devrimi ile daha da gelişmiştir. İşte Küba Devrimi'nin Halk Savaşı çizgisine yaptığı katkı, stratejik çizgi içinde Öncü Savaşı olarak tanımlanmaktadır.

Bilindiği gibi, Mao Zedung'un ayrıntılı olarak ortaya koyduğu ve Çin ve Vietnam Devrimleriyle doğruluğu kanıtlanan Halk Savaşı çizgisi, maddi ve teknik olarak güçlü bir düşmana karşı, mutlak moral ve siyasi üstünlüğe sahip olan halk güçlerinin zafer kazanmalarının çizgisi olarak formüle edilmiştir. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde emperyalizme karşı yürütülen Halk Savaşı, gerilla savaşından hareketli savaşa ve oradan da düzenli ordu savaşına doğru gelişen bir stratejik çizgidir. Bu stratejik çizgi, emperyalizmin III. bunalım döneminde ortaya çıkan gelişmelere paralel olarak gelişmiş ve derinleşmiştir. Küba Devrimi, bu gelişimin bir sonucu olarak ortaya çıkmış ve Marksizm-Leninizmin Halk Savaşı çizgisinin yeni koşullarda uygulanması

olmuştur.

Küba Devrimi'nin bu konudaki en temel katkısı, Halk Savaşının Öncü Savaşı aşamasından geçerek başlatılabileceği ve zafere ulaşabileceği olmuştur. Politikleşmiş Askeri Savaş Strateji olarak THKP-C tarafından formüle edilen bu kavrayış, kaçınılmaz olarak günümüzde, Halk Savaşını emperyalizmin I. ve II. bunalım dönemlerinin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerindeki gibi yürütülmesi gerektiğini savunanlar için "kabul edilemez" olmaktadır. İşte kendilerini "maoist" olarak tanımlayan kesimlerin Küba Devrimi'ne karşı konumları, bu temelden çıkmaktadır. Doğal olarak, bu karşıtlık, stratejik niteliktedir, dolayısıyla sonuçları da stratejik nitelikte olmak durumundadır. Stratejik nitelikteki böylesine bir konunun, belirli sınırlar içinde ve "popülist" söylem arasında ele alınması ise, tümüyle hatalı bir tutumdur.

"Halk savaşını karikatürleştiren öncü-artçı kısır döngüsü" denilerek ifade edilmeye çalışılan, Öncü Savaşı ve Halk Savaşı ilişkisinin Küba Devrimi sonrasında ortaya çıkan stratejik kavranışıdır. Ve iddia edildiği gibi, konu, "öncü-artçı" ilişkisi değil, Öncü Savaşı-Halk Savaşı ilişkisidir. Bu ilişki, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nde açıkça formüle edildiği gibi, Halk Savaşının başlatılabilmemesi için stratejik nitelikte bir aşama olan Öncü Savaşının yürütülmesinin günümüz koşullarında zorunlu olduğudur. Tüm revizyonistlerin ve oportünistlerin çarpıttıkları temel belirleme de bu olmaktadır.

Yıllardır söyledik ve söylüyoruz: Mao Zedung'un formüle ettiği gibi ve Çin ve Vietnam Halk Savaşı pratiklerinin açık biçimde sergilediği gibi, Halk Savaşı "kurtarılmış bölgeler" ve "gerilla üs bölgeleri"ne dayanılarak sürdürülen bir stratejik çizgidir. Mao Zedung'un deyişle, "kızıl siyasi iktidar", Halk Savaşının verilebilmesi için temel belirleyicilerdendir. Bu nedenle, küçük de olsa belli bir "kurtarılmış bölgeye", yani "kızıl siyasi iktidar"a sahip olmak şarttır. Bu nedenden dolayı, Mao Zedung, "kızıl siyasi iktidar"a dayanarak sürdürülecek savaşta, bu iktidarların oluşma ve yaşama koşullarını en açık biçimde formüle etmiştir: Bu koşulları İbrahim Kaypakaya şöyle özetlemektedir:

"Mao Zedung yoldaş, Çin'de kızıl siyasi iktidarın var olabilmemesini aşağıdaki şartlara bağlamaktadır:

1- Çin'in iktisadi bakımdan yarı-sömürge bir ülke olması bunun sonucu olarak savaş ağaları arasında savaş olması,

(*) Che Guevara: *Gerilla Savaşı*

2- *Sağlam bir kitle temelinin mevcut olması,*

3- *Ülke çapında devrimci durumun yükselmeye devam etmesi,*

4- *Oldukça güçlü düzenli bir kızıl ordu,*

5- *Kendine yeterli beslenme kaynakları,*

6- *Askeri harekâta elverişli bir arazi.*

Mao Zedung yoldaş önceleri Çin' de kızıl siyasi iktidarın var olabilmesinin en önemli şartı olarak beyaz rejimin savaş içinde bulunmasını görüyordu."

İşte bu temel koşullar ortaya çıktığında Halk Savaşının yürütülmesi ve zafere ulaştırılması olanaklıdır. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin kavramlarıyla ifade edersek, Halk Savaşının verilebilmesi için, mutlak siyasi üstünlüğün sağlanması şarttır. Bu üstünlük koşullarında, kurtarılmış bölgelerin yaratılması ve düzenli ordunun kurulması olanaklı olacaktır. Emperyalizmin I. ve II. bunalım dönemlerinde, mutlak siyasi üstünlük, yani düşmanın siyasal olarak tecrit olması öncünün politik mücadelesiyle birleşen kitlelerin kendiliğinden isyan ve patlamaları sonucu oluşmuştur. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde feodalizm egemen olduğundan, merkezi otorite güçlü değildir ve feodal yerel otoriteler ülkenin her yerinde varlığını sürdürmektedir. Dolayısıyla bu yerel feodal otoriteler arasındaki çıkar çatışması, Mao'nun deyişiyle, "beyaz rejimin savaş içinde bulunması", devrimci silahlı güçlerin küçük de olsa belli bir toprağı kurtarmalarına ve bunu yaşatabilmelerine olanak tanımaktadır. Ve bu andan başlayarak, Halk Savaşı stratejisi her yönden uygulamaya sokulabilmektedir.

Ancak emperyalizmin III. bunalım döneminde, geri-bıraktırlmış ülkelerde merkezi otoritenin güçlendirilmiş olması (kapitalizmin yukardan aşağıya geliştirilmesinin bir sonucu olarak) ve yerel feodal otoritelerin merkezi otoriteye bağlanması, kaçınılmaz olarak kurtarılmış bölgelerin yaratılmasında farklı bir rotanın izlenmesini gerektirmiştir. Bu farklılık, devrimci öncünün, ülke çapında yürüteceği politikleşmiş askeri savaşla, düşmanın siyasal olarak tecrit edilmesi, yani siyasi üstünlüğün ele geçirilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Kısaca Öncü Savaşı olarak tanımladığımız bu süreçte, **gerilla savaşı**, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak kullanılır. Doğal olarak bu gerilla savaşı, kır ve şehir gerilla savaşı olarak, Çin ve Vietnam Halk Savaşlarında görülen gerilla savaşıyla farklıdır.

Halk Savaşında yürütülen gerilla savaşı, gerilla bölgeleri, gerilla üs bölgeleri ve kurtarılmış bölgelere dayanır. Öncü Savaşında yürütülen gerilla savaşı ise, gerilla bölgeleri, gerilla üs bölgeleri ve kurtarılmış bölgeler yaratmayı amaçlayan bir çizgide yürütülmek durumundadır. "Hareketli gerilla birliği"ne dayanarak sürdürülen bu gerilla savaşı aşaması, stratejik amaçlarıyla birleşerek Öncü Savaşı aşamasını oluşturur. Öncü Savaşı, bu **niteliği belirten bir kavram** olarak ortaya çıkar.

Kısaca özetlersek, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre, Halk Savaşına başlayabilmek için, yukarda öz olarak ifade ettiğimiz amaçlarla yürütülen Öncü Savaşının başarıya ulaşması şarttır. Bu bağlamda, Öncü Savaşı, Halk Savaşının verilebilmesi için gerekli koşulları yaratan bir politikleşmiş askeri savaştır. Küba Devrimi'nin ortaya koyduğu gerçek, böyle bir savaşın zafere ulaşabileceği ve Halk Savaşının başlatılabileceği olmuştur.

Geri-bıraktırlmış ülkeler devriminin stratejik çizgisinde ortaya çıkan bu gelişmelere uygun olarak politikleşmiş askeri savaş sürdürülmediği sürece, yürütülen silahlı mücadele (gerilla savaşı) zafere ulaşamayacaktır. Sorun, silahlı mücadelenin **sürdürülmesi değil, zafere ulaştırılması** sorunudur. Ülkemiz ve dünya devrimci pratiği, bu gerçeği kavrayan ve kabul etmeyen pek çok silahlı mücadeleye sahne olmuştur. Bu silahlı mücadelelerin görece "başarılı" gelişimleri, stratejik düzeydeki farklılıkları dikkate almadığından, belirli bir aşamadan sonra dumura uğramış ve giderek etkisizleşmiştir. Latin-Amerika'da bu konudaki örnekler yeterince açıktır. Kolombiya'daki geçmişteki ve son gelişmeler, bu gerçekleri bir kez daha ortaya koymuştur.

İşte Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi ile diğer stratejik kavrayışlar arasındaki temel farklılıklar özet olarak böyledir. Ülkemiz pratiğinde de görüldüğü gibi, bu farklılık, somut tarihsel gelişimin ortaya çıkardığı gerçekler karşısında, kaçınılmaz olarak değişimler göstermektedir. Bu konuda, tüm zamanlardaki TİKKO pratiği örnek olarak gösterilebilir. Klâsik Halk Savaşı çizgisinin izleyicisi ve savunucusu olarak TİKKO, kendi pratiğinde Tunceli bölgesinin özgülünde yürüttükleri silahlı mücadelede karşı karşıya kaldıkları "gelişim" sorunları, dönem dönem Öncü Savaşı kavrayışını zorunlu kılan koşulları kabul etmek durumunda kalmıştır. İbrahim Kaypakkaya'nın "profesyonel silahlı birlikleri" bunun tipik bir ifadesidir. Yıllardanberi dilden düşürülmeyen "halk savaşı veriyoruz" sözleri, III. bunalım

döneminde geri-bıraktırlmış ülkelerde ortaya çıkan gelişmeler nedeniyle, bir türlü “halk savaşı”na uygun bir gelişim gösterememiştir. Bizim eleştirdiğimiz ve ortaya koymaya çalıştığımız gerçek de bununla ilgilidir. Küba Devrimi, bu yönde önemli bir pratik sergilemiş olduğundan, özenle ve dikkatle izlenmesi gerekmektedir. Küba Devrimi’nin Çin Halk Savaşı anlayışına karşıt olarak düşünmek, bu nedenle Küba Devrimi’ne “saldırmak” hiçbir işe yaramamaktadır.

Yukarda kısaca değindiğimiz gibi, Küba Devrimi’nin “üs bölgesiz gerilla” anlayışı oluşturduğu iddiası ise, “hareketli gerilla birliği”ne dayanan Öncü Savaşın gerilla savaşı çizgisinden başka birşey değildir. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nde açık biçimde ifade edildiği gibi, hareketli gerilla birliği savaşı, gerilla bölgelerinin ve gerilla üs bölgelerinin yaratılmasını hedefler. Dolayısıyla, “üs bölgesiz gerilla” anlayışı hiçbir dayanağa sahip değildir. Mao Zedung’un “gerilla üs bölgeleri” konusundaki şu belirlemeleri, bu gerçeği yeterince ortaya koymaktadır:

“Öyleyse, bu üs bölgeleri nedir? Bunlar, gerilla kuvvetlerinin stratejik görevlerini yerine getirmede, kendilerini koruma ve genişletme, düşmanı imha ve ülkeden sürüp çıkartma amaçlarına ulaşmada dayandığı stratejik üslerdir...”

Bir üs bölgesinin kurulması için temel koşullar, Japontara karşı silahlı kuvvetlerin bulunması, bu silahlı kuvvetlerin düşmanı yenilgiye uğratmak ve halkı eyleme geçirmek üzere ayaklandırmak için kullanılmasıdır. Bu durumda, bir üs bölgesinin kurulması, herşeyden önce bir silahlı kuvvetin kurulması sorunudur.

Bir üs bölgesi kurmak için ikinci vazgeçilmez koşul, düşmanı yenmek için silahlı kuvvetlerin halkla koordinasyon halinde kullanılmasıdır. Düşman işgali altındaki bütün yerler, gerillaların değil, düşmanın üs bölgeleridir ve buralar, düşman yenilmeden gerilla üs bölgeleri haline getirilemez. Düşman saldırılarını püskürtmedikçe ve düşmanı yenmedikçe, gerillaların ellerindeki yerler bile düşmanın denetimi altına girer ve o zaman, üs bölgelerinin kurulması olanaksızlaşır.

Üs bölgeleri kurulması için gerekli üçüncü koşul, ... halk yığınlarını ayaklandırmak amacıyla, silahlı kuvvetlerimiz de dahil, bütün güçlerimizin kulla-

nılmasıdır.” ()*

İşte Mao Zedung’un ortaya koyduğu bu “üs bölgeleri”ne dayalı gerilla savaşı, Halk Savaşının bütünselliği içinde bile belli koşulların yaratılmasını gerektirmektedir. Bu koşulların oluşmadığı ve yaratılmadığı koşullarda, “üs bölgeleri”nden söz etmek, sadece kendini aldatmaktan başka bir anlama gelmez.

Latin-Amerika’da tanımlandığı haliyle söylersek “sabit üsler teorisi”, gerilla savaşına belirli bir bölgede “gerilla üs bölgesi” oluşturarak başlamak anlamına gelmektedir. Küba Devrimi, bu teorinin geçersizliğini kanıtlayan somut örnek olmuştur. Küba Devrimi’nin ortaya koyduğu gibi, “gerilla üs bölgeleri” (Mao Zedung’un ortaya koyduğu koşullarla), başarılı bir Öncü Savaşın ürünü olarak gerçekleştirilebilir.

Son olarak Küba Devrimi’nin “sınıf ittifakı sınırlarını daraltarak kolu-kanadı kırılmış cephe anlayışı”na sahip olduğu şeklindeki iddiaya değinelim.

Bu iddia, Latin-Amerika’da “Küba yanlısı” olarak kabul edilen değişik gerilla örgütlerinin “ittifak” anlayışlarına yönelik “küçük-burjuva” iddiasıyla bile çelişmektedir. Nikaragua Devrimi’nde görüldüğü gibi, “ittifak” politikası en geniş ölçekte uygulanmıştır. Küba Devrimi’nin “sınıf ittifakı sınırlarını daraltmak” şöyle dursun, troçkistlerden maoistlere kadar her kesimin şiddetle karşı çıktıkları genişlikte uygulandığı bilinen gerçeklerdir. Dolayısıyla böyle bir iddia, salt söz söylemek için söylenmiş olmaktan öte birşey ifade etmemektedir.

Sözün özü, Küba Devrimi, Amerikan emperyalizminin “arka bahçesi”nde açan bir çiçek olarak dünya çapında yaratmış olduğu büyük coşku ve umutlarla olduğu kadar, izlediği rota itibarıyla de dünya devrimci pratiğine önemli katkılarda bulunmuştur. Bunları görmezlikten gelmek ya da onları çarpıtmak, gerçekleri değiştirmeyecektir. Bugün için en temel gerçek, Küba Devrimi’nin 40 yıldır ayakta durduğudur. 1990 sonrasında dünya çapında ortaya çıkan tüm gelişmelere rağmen varlığını sürdüren Küba Devrimi, yeni devrimlerle ve yeni devrimci savaşlarla bütünleştirildiği oranda varlığını sürdürmeye devam edecektir.

“Tarihi gerçeklere karşı yürüyorlar, bir çelik duvara çarpıyorlar ve halkımız daha da fazla saygınlık, daha büyük onurlar kazanıyor; bizim devrimci tarihimiz, bizim enternasyonalist tarihi-

(*) Mao Zedung: *Askeri Yazılar*, s: 209-210

miz ve bizim değerlerimizin sonsuz hazinesi daha da zenginleşiyor ve böyle anlarda, onun yapacağından hiçbir biçimde kuşku duymadığımız şeyi yaparken, onu daha fazla hissediyoruz; tıpkı, Marti'ye, Maceo'ya, Cespedes'e, Agramonte'ye, Gomez'e, tüm o büyük yurtseverlere layık olduğumuzdan; Marks'ın, Engels'in ve Lenin'in düşüncelerine layık olduğumuzdan emin olduğumuz gibi. Hiç kimse, bir yaşamda bundan daha fazla birşey isteyebilir mi? Biraz daha fazla şanslı olmayı isteyebilir mi? Hayır! Hiç kimse daha büyük bir mutluluk duyabilir mi? Hayır!

Zaman geçiyor ve bunlar oldu ve bugün görüyoruz ki, o bizim insanlarımız, hergünkü yoldaşlarımız efsanevi bir kişilik olmuşlar. Deneyimlerimiz halkımızın arzusuyla zenginleşti, deneyimlerimiz o büyük gerçekle zengin-

leşti, deneyimlerimiz ölüm kavramımızla da zenginleşti. Eğer öldüğü söylenenler, her zamankinden daha fazla yaşıyorlarsa ve her zamankinden daha fazla canlıysalar, burada, aramızda bulunuyorlarsa, ölüm nedir ki? Ve onlar, devrimciler varoldukça, yurtsever insanlar varoldukça, onurlu yürekler varoldukça, insanlık erdemlerini taşıyanlar varoldukça, varolmaya devam edeceklerdir.

Sonsuz sözcüğünün ifade ettiği hiçbir şeyden söz etmiyorum; o sözcüğü kullanmak isteriz, ama biliriz ki, hiçbir şey sonsuz değildir, Marksizm bize bunu öğretti. Biz, kardeşlerimizin, yoldaşlarımızın sonsuzluğa kadar kalacaklarını sadece sonsuzluk varolduğunda söyleyebiliriz.

*Bir kez daha onurla söylüyorum:
Ya sosyalizm, ya ölüm!
Patria o muerte!
Venceremos!" (*)*

Mevcut Durum Tahlili ve Yöntem

İlker Akman

Gelişen olaylar Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasal ortamdan soyutlanamayacağı gibi, ülkemizin yapısından da soyutlanamaz. Bizim için önemli olan, olayların gösterge niteliğini ve hangi dinamiklerin ürünü olduğunu kavramaktır. Bu konuda seçmeci, dar görüşlere kapılamayız. Marksist doktrin, dar görüşlülüğü ve olayları yüzeysel olarak ele almayı reddeder. Olguların iç çelişmelerini ve ülke çapında gelişen hareketin genel gelişim çizgisini (dinamiğini) kavrayamamak, bizi küçük-burjuvazinin dünya görüşlerine hapseder.

Marksizm-Leninizm, gelişen olayları etkileyen çelişmeleri yakalayan ve genel gelişme dinamiğine bağlı olarak ön plana çıkaran unsur, çözücü eylemi öne çıkaran bir eylem kılavuzudur. Buna uygun düşen ve içinde bulunulan durumu sergileyen tahliller, her şeyden önce, içinde bulunulan durumun tarihi köklerini "içinde bulunulan an"ın pratiği ile olan bağlarını açığa çıkaracak biçimde olmalıdır. Durum tahlilleri, toplumdaki sınıflararası ilişki ve çelişkileri, genele (sisteme) bağlı bir biçimde değişimini (içinde bulunulan pratiği de kapsayacak biçimde) kısa bir tarihi dilimde inceler. Tahliller analitik bir metodla, gelişen olgular (unsurları) tespit eder, bu unsurlar arasındaki ilişkiyi kurar ve gelişim çizgisini tayin eder. Ne var ki, sadece olguları yakalayıp aralarındaki ilişkileri tespit etmek yetmez. Bu kadar ile yetinmek yüzeyseldir ve anti-marksisttir. Esas olan, olaylar içinde gelişen unsurların (olguların) iç çelişkilerini yakalamak ve bu çelişkilerin ortaya çıkardığı o döneme ilişkin öne çıkan çelişmeyi ve hareketin yönünü tayin etmektir. Pratiğe yönelmeyen ve salt dışsal gözlemciliği taşıyan durum tahlilleri, gözlemciliğin (amprizmin) pasifizmi-

ni taşır ve devrimci hareketi yönlendiremez. Durum tahlilleri özünde sınıfsal tahlillerdir ve toplumu kavrayışın ürünleridir. Olayların gelişimi, ülkenin (özel olarak Türkiye'nin) emperyalist sistemin belirleyiciliğinde sınıfların alacağı tavra göre biçimlenir. Ülkedeki ekonomik, sosyal ve siyasal yapı nasıl sınıfların hareketini yönlendirirse, sınıfların tavrı da ülkenin yapısını aynı şekilde etkiler. Devrimci proletarya için önemli olan, ülkenin içinde bulunduğu durumu doğru tespit ederek ona uygun düşen (devrimci hareketi yönlendiren ve bu hareket içindeki sınıfsal öncülüğü koruyan) sınıfsal taktik tavrını belirlemektir. Nasıl ki durum tahlilleri sınıflar arası ilişki ve çelişkilerin kavranmasını ifade ederse, her tavrı da sınıfsal bir karakter taşır. Proletarya adına hareket ettiğini söylemek ve proletaryaya "sahip" çıkmak (uvriyerizm) proletarya öncülüğünü getirmez. Esas olan, mevcut durumu, gelişmenin temel hareketini kavradıktan sonra ona uygun düşen proleter tavrı geliştirmektir.

Olayların görüntüsünde kalan vulgar tahlillere dayanarak alınacak tavrı, olguların iç dinamiğini kavrayamadığından olayların gerisinde kalmaya mahkumdur. Olayların ardından gelecek aktivist tavrı ise, gerçek bir aktivizmi (doğru ve çözücü olan) değil, sahte, "sol"a açık ve özde sağ bir görüşü ifade eder. Sonuç, söz konusu olan politik pasifizme varıştır.

Yanlış tahlil ve tavrıların (istenildiği kadar olgulara dayandırılın ve sınıfsal olduğu iddia edilsin) bizi Marksizm-Leninizmden uzaklaştıracağı, proletaryanın öncülüğünden sapacağı ve bizi diğer sınıfların (özellikle küçük-burjuvazinin) seviyesine indireceği bilinmelidir.

Devrimimize proletarya dışındaki diğer

emekçi sınıfların da katılacağı düşünülürse, proletaryanın öncülüğünün titizlikle korunması da o derece önem kazanır. Proletaryanın öncülüğü de (bu konudaki stratejik çözümlenme yapıldıktan sonra) taktik meselelerde ortaya çıkar ve somutlaşır.

Taktik meseleler pratiğe ışık tutucu somut çözümlenmeler olması nedeniyle devrimci pratiğin turnusoludur. Taktik sorunların pratiğin yönlendirilmesinde ortaya çıkması, devrimciler arasındaki teorik ve pratik tartışmaların, farklı görüşlerin çarpıştığı bir alan olmasına neden olur. Devrim adına hareket eden her fraksiyon veya her ideolojik-politik görüş, olayların öne çıkardığı taktik sorunlarda kıyasıya çarpışır. Olayların nasıl gelişeceği ve götürücü dinamiğinin ne olduğu önceden kesin olarak bilinmeyeceğinden (elbette bu “bilinmezlik”, pratiğin nasıl şekilleneceğini pratik ortaya çıkmadan bilinmeyeceği anlamında bir bilinmezliktir, yoksa olayların ne yönde gelişeceği bilimsel olarak bilinebilir) taktik sorunlar oportünizme ve revizyonizme açıktır. Ve revizyonistler taktik meselelerde ahkam kesmekten pek hoşlanırlar. Pratiğin canlı pınarında ise revizyonist görüşler açığa çıkar. Ne var ki,

Markсист-Leninistler için bu durumdaki görev, devrimci savaşın rotasını düzenlemek olduğu kadar, revizyonizmin yüzünü açığa çıkarmaktır da. Bu görev son derece önemlidir. Zira revizyonizmin egemen olduğu bir görüşle geliştirilecek taktik tavır, stratejik bir önem taşıyabilir ve devrimci hareketin kesin yenilgisine neden olabilir. Biz, her taktik meselede, karşı-devrime karşı başarılı olacağımızı iddia edemeyiz. Böylesi bir görüş idealizme saplanmak olur. Ancak, bazen öyle taktik meseleler vardır ki, stratejik öneme sahiptir ve stratejiyi belirler. Böylesine stratejik öneme haiz taktik meselelerde ise revizyonizme kesin darbeler indirmek ve insiyatifi kapturmak gerekmektedir. Taktik meselelerde devrimci pratiğin ve özellikle proletaryanın görevi, gerek tahlilleriyle ve gerekse politikayı belirleyen tavrıyla diğer sınıfların seviyesine inmek değil, aksine diğer sınıfları proletaryanın yanına yükseltmek olmalıdır. Revizyonist görüşler ve taktikler bizi, diğer sınıfların seviyesine indirir, proletaryanın ittifaklarını parçalar. Oysa doğru taktik tavırlar ve şiarlar, ittifakların temelini teşkil eder.

İlker Akman

Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz

s: 17-20, Eriş Yayınları

Oligarşinin Seçim Korkusu!

18 Nisan seçimlerine ilişkin olarak aday olma, aday belirleme sürecinin başlamasıyla birlikte girilen “seçim sath-ı mahali”, birbiri ardına yapılan açıklamalar, girişimler, reklam faaliyetleriyle ülkemizdeki “siyasal” alanı hareketlendirmeye başladı. Bu hareketlenme içinde, Jet-Pa gibi futbolcu satın alır gibi milletvekili satın alacağını ilan edenler bir yana bırakılırsa, TÜSİAD ve genelkurmay özel bir yere sahiptir.

TÜSİAD, oligarşinin “sivil” örgütlenmesi ya da “mesleki” örgütlenmesi olarak, her dönemde olduğu gibi, siyasal ilişkiler alanında bire bir faaliyet yürüten ve siyasal ilişkileri yönlendirme durumunda olan görünür kuruluşlarının başında gelmektedir. Oligarşinin oligarşi dışındaki sömürücü sınıflarla olan çelişkinin giderek derinleştiği bir ortamda, TÜSİAD’ın, oligarşinin “kadro partisi” gibi çalışması zorunlu olmuştur. Bu bağlamda, genelkurmay da, oligarşinin “askeri kadroları” olarak, TÜSİAD’la birlikte “seçim sath-ı mahali”nde hareketlenen kurumlardan bir diğeri olmuştur. Bu hareketlenmenin ilk sonucu, S. Demirel’in tarafından açıklanan “iki turlu seçim” önerisiyle ortaya çıkmıştır.

“İki turlu seçim” önerisinin, oligarşinin 18 Nisan seçimleri konusundaki “korkusunun” bir ürünü olarak ortaya atıldığı çeşitli biçimlerde tartışılmaya başlanılmıştır.

Oligarşinin 18 Nisan seçimleri konusundaki “korkusu”, mevcut seçim yasası yüzünden seçimlerden küçük bir yüzde farkıyla da olsa birinci parti olarak çıkacak bir Fazilet Partisi’nin 1994 Mart yerel seçimlerinden çok daha fazla belediye başkanlıklarını elde edebileceği ve 1995 Aralık genel seçimlerinden daha fazla milletvekili çıkarabileceği ve DYP ile koalisyon yaparak iktidara gelebileceği olasılığından

kaynaktanmaktadır. Salt yerel seçimler için “iki turlu seçim” önerisi, bu olasılıkları olabildiğince azaltmaya yönelik bir yasal düzenleme olarak oligarşi tarafından gündeme getirilmiştir. Genelkurmay’dan yapılan açıklamalar ve yapılan girişimler de, oligarşinin bu yöndeki “korkusunu” dile getirmekte ve bu “korkuyu” azaltmaya yönelik olmaktadır. Yazılı ve görüntülü basın-yayın organlarında açıkça ifade edildiği gibi, 18 Nisan seçimlerinden sonra yeniden bir “28 Şubat” sürecine girileceği beklentileri, oligarşinin “korkusu”nun ne denli büyük olduğunu da açıkça göstermektedir.

Gerçekte oligarşi neden korkmaktadır?

Yükselen devrimci mücadeleye karşı gerçekleştirilen 12 Eylül askeri darbesi ortamında, oligarşi ile oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasında karşı-devrimci “consensus” (uzlaşma), 1983 genel seçimlerinde T. Özal’ın ANAP’ının hükümet olmasıyla “sivil” bir görünüm almıştır. T. Özal’ın yıllar boyu dilinden düşürmediği “dört eğilim”, bu dönemde ANAP çatısı altında toplanırken, temelinde oligarşi ile oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki “consensus” yatıyordu. Kurtuluş Cephesi’nin değişik sayılarında ayrıntılı olarak ortaya konulduğu gibi, bu “consensus”, devrimci mücadelenin yükselişi karşısında sömürücü sınıfların tümünün kesin bir varoluş sorunu ile karşı karşıya kalmalarının getirdiği korkunun ürünü olmuştur. 1980 dünya ekonomik buhranı da böyle bir ortamda oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların oligarşi ile “uzlaşma” yapmaları için ikinci bir neden olarak etkin bir unsur durumundaydı.

12 Eylül koşullarında oligarşi ile oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki “uzlaşma”da, devrimci mücadelenin ortaya çıkarıldığı mevcut düzenin bütün olarak korunması

amacıyla ikincil durumda bulunan pekçok konu, zaman içinde giderek önem kazanmaya ve giderek “uzlaşma”yı bozucu yönde etkide bulunmaya başlamıştır. 1987 genel seçimlerinden sonra Demirel, Ecevit, Erbakan gibi 1980 öncesinin parti yöneticilerine konulmuş olan “siyaset yasağı”nın kaldırılması için yapılan referandum, sömürücü sınıflar içindeki çıkar çatışmasının giderek keskinleştiğini en açık biçimde ortaya koymuştur. Ancak referandum sonuçlarının da gösterdiği gibi, çatışmanın keskinleşmesine paralel olarak ortaya çıkan ayırmalar, siyasal planda önemli farklılıklar ortaya çıkarabilecek boyutlarda olmamıştır. 1989 yerel seçimlerinde SHP'nin birinci parti olarak çıkması ve İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük kentlerin belediye başkanlıklarını kazanması, sömürücü sınıflar arasında yeniden “uzlaşma” arayışları ortaya çıkarmış ve uzun erimli olmasa da belli konularda eski uzlaşmanın sürdürülmesini sağlamıştır. Bu yenilenen uzlaşma, 12 Eylül dönemindeki gibi, toplumsal mücadelelerin gelişimine karşı zorunlu bir uzlaşmaydı.

1991'de Sovyetler Birliği'nin dağıtılmasıyla birlikte “Türki cumhuriyetler” pazarının açılması oligarşinin diğer sömürücü sınıflarla olan çıkar çatışmasında yeni bir boyut ortaya çıkarmıştır. O güne kadar ülke içi pazardan daha büyük pay alma temelinde ortaya çıkan çıkar çatışmaları, “Türki cumhuriyetler” pazarının ortaya çıkışıyla ikincil plana düşmüştür. Böylece oligarşi, kendi dışındaki sömürücü sınıfların **iç pazardan pay taleplerini** “Türki cumhuriyetler”e yönlendirerek çözmeye çalışmıştır. Ama “büyük bir pazar” gözüyle bakılan bu yeni pazarların beklenen ölçekte olmadığı kısa sürede ortaya çıkmıştır. Ve yine görülmüştür ki, bu yeni pazarların işe yarar olabilmesi için, bu ülkelerdeki devletin denetim altına alınması belirleyici niteliktedir. Bunun üzerine, oligarşinin buralara yönlendirdiği küçük ve orta sermaye kesimleri, devletin doğrudan bu ülkelere müdahale ederek kendileri için iş olanaklarını genişletmesini talep etmeye başlamışlardır. Birbiri peşine cumhurbaşkanları, başbakanlar düzeyinde sürdürülen girişimler, görüntüdeki tüm propagandaya rağmen istenilen sonuçları doğurmamıştır.

1993'de DYP'nin başına Tansu Çiller'in getirilmesiyle birlikte, küçük ve orta sermaye kesimlerinin iktidar üzerindeki etkisi artmış ve kendi talepleri yönündeki devlet müdahalelerinin yapılabilmesi için uygun bir ortam oluşturmuştur. Azerbaycan'da gerçekleştirilmek istenen darbe, bu müdahalelerin boyutlarını açık biçimde sergilemiştir. Ancak darbe-

nin “son anda” S. Demirel tarafından Aliyev'e bildirilerek önlenmesi oligarşi ile diğer sömürücü sınıflar arasındaki yenilenen “uzlaşma”yı tümüyle ortadan kaldırmıştır. Oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar, özellikle tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisi kendi taleplerini gerçekleştirebilmek için siyasal ilişkiler alanında **daha fazla** etkili olmak gerektiğini düşünerek harekete geçmiştir. 12 Eylül sonrasında devlet politikası haline getirilmek istenen ve kısmen gerçekleştirilen oligarşinin çıkarlarını kollayan değişik politikaların, doğrudan devlet aygıtıyla bağlantılı olarak sürdürülüyor olması, siyasal ilişkiler alanındaki etkinliğin devlet kurumları içinde etkin olma yönünü öne çıkartmıştır. Eskiden olduğu gibi, TBMM'de belli bir güç oluşturmak ve bunun aracılığıyla hükümetler üzerinde doğrudan ya da dolaylı olarak etkide bulunmak yeterli olmamaktadır. Dolayısıyla, tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin siyasal ilişkiler alanında daha fazla etkili olma yönündeki hareketi, salt hükümete katılma, hükümet içinde belli bakanlıklara sahip olma ile sınırlandırılmayacak durumda değildir.

Tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisi, bu koşullar altında kendi etrafında bir “ittifak” oluşturma yönünde ilk adımlarını atmaya başlamıştır. Tansu Çiller'in KOBİ'leri, CHP ile koalisyonu bozarak azınlık hükümeti kurma girişimleri tümüyle tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin kendi etrafında oluşturmaya başladığı “ittifak”ın yansısı olmuştur. Ancak 1995 genel seçimleri öncesinde bu yöndeki faaliyetler yeterince olgunlaşmadığından gerekli sonuçlar alınamamıştır. Kurulmasına çalışılan oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar “ittifakı”, özellikle AB ile yapılan “gümrük birliği” anlaşması nedeniyle önemli bir sorunla karşı karşıya gelmiştir. Tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin bir kesimi “gümrük birliği”ni savunurken, diğer kesimi, özellikle “Türki cumhuriyetler” ve Arap ülkeleriyle iş yapan kesimleri buna kesin olarak karşı çıkmışlardır.

1995 Aralık genel seçimleri sonrasında oluşturulan ANAP-DYP koalisyon hükümeti, oligarşi ile oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların bir kesimi ile yeni bir uzlaşma girişiminin ürünü olarak oluşturulmuşsa da, uzlaşmanın gerçekleştirilememesi üzerine kısa sürede bozulmuş ve Refah Partisi ile DYP koalisyon hükümeti iş başına gelmiştir.

Refah-Yol hükümeti, tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin gerek kendi içinde, gerekse kendi dışındaki diğer küçük ve orta sermaye kesimleriyle anlaşmasının bir

sonucu olmuştur. Erbakan'ın Malezya, Endonezya, Libya, İran gezileri; Tansu Çiller'in Japonya ve "Türki Cumhuriyetler" gezileri, yeni kurulan "ittifak"ın çıkarlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. "Gümrük birliği"nden doğan sorunlar da, AB'nin, özellikle de Almanya'nın tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisi ile yeni ticari ilişkiler geliştirme yönünde girişimleriyle (örneğin kullanılmış oto ithali, küçük ve orta ölçekli şirketlere yönelik Almanya'nın kredi vermesi gibi) önemli ölçüde çözümlendiğinden, oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların bütünsel bir hareketi Refah-Yol hükümetiyle birlikte etkin hale gelmiştir.

Tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisi etrafında oluşturulan yeni "ittifak", diğer yandan oligarşi içindeki çelişkiyi belirginleştirmiştir. Oligarşi içinde Sabancıların başını çektiği bir kesim, yeni "ittifak"la uzlaşmanın gerekliliğini savunurken; Koç'ların başını çektiği kesim bu "ittifak"ın **kesinkes dağıtılması** gerektiğini savunuyorlardı. Sabancıların geleneksel olarak tarıma dayalı sanayi alanındaki faaliyeti ve küçük ve orta sanayi ve ticaret burjuvazisiyle bu alandaki ilişkileri önemli bir yere sahipken; Koç Holding gibi doğrudan kentlere yönelik üretim yapan sanayi alanındaki faaliyette bulunan ve buna ilişkin kendi dağıtım şebekesine sahip şirketler için küçük ve orta sanayi ve ticaret burjuvazisi aynı öneme sahip değildir. Öte yandan, Koç ve OYAK'ın uzun yıllardır **tekellerinde** tuttukları otomotiv pazarı, Sabancı'ların Toyota ile anlaşmasıyla birlikte oligarşi içinde yeni bir çatışma ortaya çıkarmıştır. Otomotiv pazarına ilişkin olarak ortaya çıkan bu çatışmada Sabancılar, tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisi içindeki İhlas Holding'in Güney Kore'den KIA otomobili ve Kombassan ve ortaklarının (Jet-Pa) Malezya'dan Proton otomobilleri ithal etmeye başlamaları üzerine yeni "müttefikler" bulmuşlardır. Ve yine değişik kesimlerin Refah Partisi aracılığıyla Almanya'dan "kullanılmış oto" ithaline yönelmeleri "müttefik" sayısını daha da artırmıştır.

İşte sömürücü sınıflar arasındaki çıkar çatışmalarının giderek daha da keskinleştiği böyle bir ortamda, tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisi etrafında oluşturulmuş olan "ittifak", Refah-Yol hükümeti aracılığıyla giderek güçlenmeye başlamasıyla birlikte, önce Sabancıların tüm muhalefetine rağmen TÜ-SİAD aracılığıyla "demokratikleşme paketi" açıklanmış ve ardından 28 Şubat 1997 tarihinde Genelkurmay "devreye" girmiştir. Ancak 28 Şubat müdahalesi, temel olarak şeriatçı kesimleri tasfiye etmeye yönelik olmakla bir-

likte, bütün olarak tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisi etrafında oluşturulmuş olan "ittifak"ı dağıtmayı amaçlamıştır. Kamuoyunda fazla önemsenmeyen bu bütünsellik, şeriatçılığa yönelik propagandalarla ikincil plana itilmiştir. Askeri deyimlerle söylersek, önce "hedef küçültülmüş" ve "ittifak"ın bir kesimi öne çıkartılarak eldeki tüm güçlerle bu yönde saldırı başlatılmıştır. Siyasal söylemde "islami sermaye" olarak adlandırılan kesimlere yönelik olarak kent küçük-burjuvazisinin yedeklenmesi sağlanmış ve buna paralel olarak "ittifak" içten çözülmeye başlanılmıştır. TOBB'nin temsil ettiği kesimlerin "ittifak"tan ayrılarak oligarşi ile yeniden uzlaşmaları sonucunda Refah-Yol hükümeti düşürülmüş ve ANAP-DSP-BTP koalisyon hükümeti kurdurulmuştur.

1998 yılının Haziran ayına kadar oligarşinin "islami sermaye" kesimlerine yönelik tasfiye hareketi ANAP-DSP-DTP koalisyon hükümeti aracılığıyla önemli ilerlemeler sağladığı andan itibaren, yeni hedef bu kesimlerin dışındaki tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisi olmuştur. Bu kesimler, siyasal ilişkiler içine girdikleri oranda kamuoyunda bilinir olduklarından, çoğu zaman fazla sözü edilmeden sermaye kesimleri durumundadır. Özellikle Bursa, İzmit çevresinde toplanan bu sermaye kesimleri, sömürücü sınıflar içindeki parçalanmışlık koşullarında belli bir oluşuma da sahip değillerdir. Siyasal alanda DYP, ANAP, MHP, BBP arasında dağılmış durumdaki bu kesimlerin en temel özelliği, 1980 öncesinin MHP'nin faşist milis örgütlenmesinin en önemli mali destekçileri olmalarıdır. Tansu Çiller'in DYP başkanlığına getirilmesinden sonra A. Türkeş'le olan ilişkilerinin belirgin biçimde yoğunlaşması, bu kesimlerin etkinliğinin bir ürünü olmuştur. 1997 Haziran ayında M. Yılmaz'ın Azerbaycan gezisi sırasında verdiği demeçle genelkurmayla arasında patlak veren "kriz", oligarşinin bu kesimlere yönelik tasfiye hareketinin başladığı anda ortaya çıkmıştır.

Siyasal planda sözcülüğünü esas olarak MHP'nin yaptığı, ancak sömürücü sınıflar arasındaki bölünmüşlüğü bir ürünü olarak BBP gibi oluşumların da siyasal ilişkiler alanında sözcülük yaptıkları tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin bu kesimleri, o güne kadar devlet kurumları aracılığıyla kendi "işlerini" yürütebiliyorlardı. Küçük çaplı özelleştirmelerde, yasa-dışı ticari ilişkilerde önemli bir etkiye sahip olan bu kesimler, 1980 öncesinin faşist milisleri aracılığıyla "iş" yaptıklarından ve bu faşist milislerin de (Çatılı olayında olduğu gibi) devrimci mücadeleye

ve Kürt ulusal hareketine karşı yasa-dışı faaliyetlerde etkin bir güç olarak kullanıldığından, belli bir süre oligarşinin “sessiz” kaldığı bir kesim durumundaydılar. Ancak gelinen aşamada, bu kesimlerin giderek güçlenmeleri ve oligarşinin faaliyet alanlarına el atmaları üzerine, “sessizlik” bozulmuş ve “denetim altına alınmaları” gündeme gelmiştir. Haziran 1997’de M. Yılmaz ile genelkurmay arasındaki “kriz”, bu yöndeki hareketin başlangıcını oluşturmakla birlikte, bir süre ertelenmesine de neden olmuştur. Ve 1998 ortalarından itibaren Genelkurmay’ın doğrudan yönetimi altında başlatılan “mafya” operasyonlarıyla bu kesimlerin üzerine gidilmeye başlanılmıştır. Alaaddin Çakıcı-Korkmaz Yiğit ilişkisi, bunların ve Çatlı’nın ANAP’la ilişkilerinin kamuoyuna yansıtılmasıyla birlikte ANAP-DSP-DTP koalisyon hükümeti düşürüldü.

1999’a girildiğinde Ecevit’in azınlık hükümetinin kurulması, oligarşinin iki yıldır tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisi etrafında oluşan “ittifak”ı bozmaya ve dağıtmaya yönelik faaliyetlerinin önemli bir aşamasını oluşturmaktadır. Ama 18 Nisan seçimlerinin yaklaştığı ortamda, fiilen sağlanan bu “başarı”ların, seçim sandıklarına ne oranda yansıyacağı ise tümüyle belirsizlik içine girmiştir. Oligarşinin genel seçimleri erteleme yönündeki girişimlerinin başarısız olmasıyla birlikte yeniden gündeme getirilen “iki turlu seçim” önerisi, bu belirsizlik karşısında duyulan “korkunun” bir sonucu olmuştur. Burada oligarşinin tüm “korkusu”, bugüne kadar fiilen sağladığı “başarı”ların seçimlerle birlikte ortadan kalkacağı ve yeniden “başarı” dönmek zorunda kalacağından kaynaklanmaktadır. Bir başka deyişle, Genelkurmay aracılığıyla, yani “sivil görünümlü askeri yönetim” aracılığıyla sağlanan “huzur ve güven ortamı”nın, sömürünün disiplini edilmesindeki fiili “başarı”sının seçimlerle birlikte dağılacağı “endişesi” oligarşinin en büyük “korkusu” durumundadır. Genel seçim sonuçlarıyla oluşacak yeni TBMM’nin bileşiminin 1995 genel seçimlerin-

den çok farklı olmayacağı görüldüğünden, bu alanda ortaya çıkabilecek bozulmaların kolayca çözümlenebileceğini düşünen oligarşi, bugün için ağırlıklı olarak yerel seçimlerin sonuçlarıyla daha fazla ilgilenmek durumundadır. İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kent belediyelerinin mali olanaklarının büyüklüğü ve küçük ve orta sermayeye sağladığı iş olanakları, dünya ekonomik buhranının her alanda derinleştiği bir ortamda oligarşi için yaşamsal öneme sahip olmaktadır. Öte yandan, IMF’nin açık biçimde kamuoyuna açıkladığı gibi “tarım subvansiyonlarının azaltılması” gerekliliği şeriatçı kesimin kırsal alanlardaki gücüyle karşı karşıya geleceğinden, seçim sonrasında daha büyük çatışmaların ortaya çıkma potansiyeline sahip bulunmaktadır. Böyle bir gelişim ortamında, oligarşinin mevcut fiili denetiminin bozulması çok daha büyük sorunlar doğuracaktır. Şubat 1997 müdahalesinin “yasal görünüm” altında sağladığı fiili denetimin, dünya ekonomik buhranının her alanda belirginleştiği bir ortamda yeniden aynı biçimde ve aynı kolaylıkta kurulamayacağı da kesindir. Bu da oligarşiyi (ve asıl olarak da Amerikan emperyalizmini) yönetimin askerileştirilmesi seçeneğiyle yüzyüze bırakabilecektir. Yönetimin askerileştirilmesinin gerek ülke içinde, gerekse ülke dışında nasıl bir sonuç doğurabileceği ise, oligarşinin bugünden tesbit edemeyeceği kadar karmaşık bir ilişkiler ve çelişkiler ağıyla belirlenmek durumundadır. Tüm bunlar içinde sömürücü sınıflar arasındaki bölünmüşlüğü geçmiş dönemlerle kıyaslanmayacak boyutta olması, oligarşinin işlerini alabildiğince zora sokmaktadır. Uzlaşma ya da çatışma durumunda bulunduğu kesimler öylesine parçalı durumdadır ki, bunların her biriyle ayrı ayrı uzlaşması ve çatışması ülkede siyasal bir kaos yaratacaktır. İşte oligarşinin seçimler karşısında duyduğu tüm “korkusu”, böylesine bir siyasal kaos ortamının ne sonuçlar doğuracağına belirsiz oluşudur.

Seçim Sath-ı Mailine Girilince

TBMM'nin CHP'nin zorlamalarıyla 18 Nisan 1999'da genel ve yerel seçimlerin birlikte yapılması kararını almasıyla birlikte zaman, eski deyimle seçim sath-ı mahali, yeni seçim havası ve ortamında geçmeye başlamıştır. 18 Nisan'a yaklaşıldıkça, "seçim havası" daha da yoğunlaşmakta ve hemen herşey seçime "endekslenmekte"dir. Ve Ocak sonunda oy pusulalarında "siyasi partiler"in yerlerinin belirlenmesi ve aday listelerinin Yüksek Seçim Kurulu'na bildirim süresinin başlamasıyla birlikte, bu ortam daha da yoğunlaşmaya başlamıştır. Şubat ayı sonunda adayların kesin listelerinin açıklanmasıyla birlikte, "seçim havası"nın hemen her yerde egemen olacağı daha şimdiden görünmektedir.

Şüphesiz, böyle bir "ortam", her genel seçim öncesinde, hemen her ülkede yaşanan geleneksel bir durumu yansıtmaktadır. Dört yılda bir yapılan, geniş halk kitlelerinin kendilerini dört yıl daha ezecek, sömürecek, baskı altında tutacak düzenin kimler aracılığıyla ve nasıl sürdürüleceğine karar vermek durumunda kaldığı seçimler, her şeye karşın, geniş halk kitlelerinin mevcut düzen sınırları içinde "siyasete bulaştıkları", "siyaset" yaptıkları bir ortam oluşturmaktadır. Böyle bir ortamda, düzen partileri, egemen sınıfların "siyasal temsilcileri" olarak, temsil ettikleri kesimlerin çıkarlarını azami ölçüde gerçekleştirebilmek amacıyla, seçimlerden "en kârlı parti" olarak çıkma yarışına girmektedirler. Böyle bir "yarış"ta "en kârlı" olabilmek için, tüm düzen politikacıları ve onların siyasal partileri, temsil ettikleri sömürücü sınıfların çıkarlarını, **tüm halkın çıkarı gibi** sunabilmek ve bunu halk kitlelerine kabul ettirebilmek için her yolu, aracı ve söylemi kullanmak durumdadırlar. Böylece "seçim yarışı", her tür-

den karalama, suçlama, iddia ve vaatlerle dolu konuşmaların yapıldığı bir ortamda gerçekleşmektedir. 18 Nisan seçimlerinin de aynı biçimde gerçekleşeceği kesindir.

Egemen sınıfların kendi içindeki çelişkilerinin düzeyi, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımlar, kaçınılmaz olarak, yapılacak seçimlerin önemini belirleyen durumlar yaratabilmektedir. Ama her durumda, seçimlerin "önemli" sonuçlar doğuracağına ilişkin beklentiler ne denli yoğun olursa olsun, geniş halk kitlelerinin seçim ortamında içine girdikleri siyasal ilişkiler, hiç bir biçimde, ülkenin siyasal yapısını değiştirecek sonuçlar ortaya çıkartmak durumunda olmamaktadır. Uzun yıllardır yapılan genel ve yerel seçimler, her zaman benzer biçimde gerçekleşip, benzer sonuçlar doğurmasına rağmen, halk kitlelerinde birşeylerin değişebileceği "umudu" oluşturabildiği oranda, mevcut düzenin görece bir soluk alışı sağlayarak, mevcut çelişkilerin göreceli bir yumuşamasına neden olmaktadır. Tekil düzeyde, hemen tüm halk, seçimlerin hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini bilmek durumunda olsalar da, seçimlerin ortaya çıkardığı bu "umut", değişik zamanlarda seçim oyununun oynanması için önemli bir neden olarak ortaya çıkmaktadır.

Seçimlerin bir "aldatmaca" olduğu, seçim döneminde verilen "sözlerin" seçimlerden sonra "tutulmayacağı" biline biline gerçekleşen bu sonuç, aynı zamanda kendisini "sol" olarak tanımlayan her kesimin üzerinde anlaştığı bir temel olgu durumundadır. Ancak, bu sonucun ortadan kaldırılması gerekliliği düşüncesi, "sol"da ortak bir temel ortaya çıkartmamaktadır. Revizyonistlerin ve oportünistlerin —ki bunlar bir bütün olarak legalizmi savunan ya da "fırsatlardan yararlanma" adı

altında legalizmi öne çıkartan kesimlerdir— seçimler karşısındaki tutumları, her zaman olduğu gibi, seçimlere katılarak, seçimlerin ortaya çıkardığı propaganda olanaklarını kullanarak, hem “kendilerini” kitlelere anlatabileceklerini, hem de seçimlerin “niteliğini” sergileyebileceklerini savunmak temelinde olmaktadır. Ülkemizde 1965 genel seçimlerinden bugüne kadar yapılmış her seçime katılan ve her seçim öncesinde aynı tezleri savunan revizyonistler ve oportünistler, tüm geçen zaman içinde mevcut düzenin neden “teşhir” edilemediğini, aldıkları oyların neden sayılamayacak kadar önemsiz olduğunu açıklayabilecek durumda değillerse de, seçimlere katılma yönündeki tutumlarının çok fazla da yadırganmadığı ortadadır. Neredeyse, “onlar revizyonist ve oportünisttirler”, öyleyse “yaparlar” anlayışı, mevcut düzenin belli aralıklarla seçimleri gerçekleştirmesi kadar yadırganmayan bir anlayış durumuna gelmiştir.

“Dar kapsamlı seçim çekişmeleri; şurada burada seçimi kazananların başarıları; iki milletvekili, bir senatör, dört belediye başkanı, halkın üzerine ateş açılarak dağıtılan büyük çapta bir gösteri; bir öncesine göre bir iki oy farkıyla kaybedilen yeni bir seçim; kazanılan bir grev, kaybedilen on grev; bir adım ileri, on adım geri; belli bir kesimde zafer, bir diğerinde on kez bozgun... Sonra birdenbire oyunun kuralları değişir, herşeye yeniden başlamak gerekir.

Bu tutum neden ileri geliyor? Halk enerjisini neden hep böyle boşuna harcıyor? Bunun tek nedeni var: Bazı Amerika ülkelerinde ilerici güçler taktik hedefler ile stratejik hedefleri korkunç bir şekilde birbirine karıştırıyorlar, küçük taktik sorunlarda büyük stratejik hedefler görmek istemişlerdir. Bu önemsiz saldırı mevzilerini ve elde edilen küçük kazançları, sınıf düşmanının temel hedefleri olarak göstermeyi bilen gericiliğin akıllıca davrandığını kabul etmeliyiz.

Böylesine büyük hatalar işlenen ülkelerde, halk hiçbir değeri olmayan eylemler için son derece büyük fedakarlıklar pahasına her yıl alaylarını seferber eder. Bunlar düşman topçusunun ateşine maruz kalan geçici mevzilerdir.

Bu mevzilerin adı, parlamentodur, kanunluktur, yasal ekonomik grevdir, ücret artışıdır, burjuva anayasasıdır, bir

halk kahramanının serbest bırakılmasıdır... Ve işin en kötü tarafı şudur ki, bu mevzileri elde etmek için bile, burjuva devletin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasal oyuna katılmak iznini alabilmek için de uslu ve akli başında insanlar olduğumuzu, hiçbir tehlike arz etmediğimizi; örneğin kışlalara ve trenlere saldırılmak, köprüleri uçurmak, katilleri ve işkence uzmanlarını cezalandırmak, dağlara çıkıp ayaklanmak ya da yumruklarımızı sert ve kararlı bir biçimde kaldırarak, Amerika’ya son kurtuluş mücadelesinin kesin müjdesini vermek gibi tehlikeli işlerle bir alış-verişimizin olmadığını ispat etmek lazımdır.” (Che Guevara)

Evet, Che’nin açık biçimde dile getirdiği gibi, mevcut düzenin sınırları içinde ve onun kendi “yasallığı” çerçevesinde yapılan her faaliyet, halk kitlelerinin aldatılmasına ve güçlerinin tüketilmesine yolaçmaktan başka bir işe yaramamaktadır. Ama yine de, revizyonistler ve oportünistler, ve de onların etraflarında örgütlemeyi başardıkları insanlar, aynı yönde aynı tutumlarını sürdürmekte ısrar etmektedirler.

Revizyonistlerin ve oportünistlerin seçimler karşısında sergiledikleri tutumlar, gerçekleşen sonuçlarla karşılaştırıldığında, sadece zamanın, güçlerin boşa harcanmasıyla sınırlı etki yaratmakla kalmayıp, aynı zamanda, geniş halk kitlelerinin mevcut düzene karşı düşüncelerini, bilinçlerini ve kendiliğinden tepkilerini de bozmakta, çarpıtmaktadır.

Her genel ya da yerel seçim öncesinde “sol”da ortaya çıkan “katılım” anlayışları, herşeyden önce (“işin en kötü tarafı”), Che’nin açık biçimde belirttiği gibi, “*bu mevzileri elde etmek için bile, burjuva devletin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasal oyuna katılmak iznini alabilmek için de uslu ve akli başında insanlar olduklarını*”, silahlı mücadele gibi “*tehlikeli işlerle bir alış-verişlerinin olmadığını ispat etmek*” durumundadırlar. İşte bu “ispat”tır ki, seçim ortamlarının dışında mevcut düzenin “yıkılması” yönünde yapılan her türden propagandayı ve faaliyeti etkisizleştirmektedir.

Kendisini şu ya da bu oranda “sol”da sayan, ya da devrimci olduğunu söyleyen hemen herkesin azçok bildiği bu gerçekler, her seçim öncesinde ve seçim ortamında devrimciler tarafından açıkça ortaya konulan gerçeklerdir. Ancak aradan geçen zamana karşın, bu sözler salt propagandif nitelikte kalmaktadır. Bunun nedeni de, kendisini revizyonizm-

den ve reformizmden ayrı tutan değişik sol örgütlenmelerin, seçimler karşısında sergiledikleri oportünist (fırsattan yararlanma) tutumlarıdır.

Seçimler karşısında devrimcilerin tutumları, kesinkes anlaşılabilir, kavranabilir ve tutarlı olmak zorundadır. "Taktik" nedenlerle ya da "değişen koşullar" nedeniyle "değişen" tutumlar, geniş halk kitlelerinin seçimler konusundaki yanlısamlarını pekiştirmekten öte bir sonuç vermemektedir. Doğal olarak, böyle bir sonuçtan kaçınabilmek için, devrimci tutumun anlaşılabilir, kavranabilir ve tutarlı niteliği, aynı zamanda Marksizm-Leninizmin evrensel tezleriyle bir bütünlük oluşturmak durumundadır da.

Bugün ülkemiz solunda ideolojik-teorik değerlendirmelerin ve tartışmaların alabildiğine önemsenmediği bir ortam mevcut olsa bile, seçimler gibi konular söz konusu olduğunda, her türden revizyonist ve oportünist, kendilerine yönelik eleştirilere karşı, Marksist-Leninist yazından "dayanaklar" bulmak durumundadırlar. Bu konuda en yaygın olarak kullanılan "dayanak", Lenin'in "*Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı*" kitabı olmaktadır.

Bilindiği gibi, Lenin, bu kitabında, III. Enternasyonal partileri içinde ortaya çıkan "seçimlere katılmama" yönündeki eğilimleri "sol" sapma olarak değerlendirmektedir. Bu konuda "sol"ların ortaya koyduğu gerekçelere tek tek yanıt veren Lenin, mevcut durumda parlamenterizmin kitleler gözünde belli bir değere sahip olduğunu, dolayısıyla parlamenter mücadelenin önsel olarak reddedilemeyeceğini söylemektedir. En gerici kuruluşlarda çalışarak, parlamentolara katılarak, mevcut düzenin teşhir edilmesi gerektiğini söyleyen Lenin'in bu değerlendirmeleri, dünyada ve ülkemizdeki her türden revizyonistin ve oportünistin kendi pasifizmlerini gizlemek için kullandıkları bir "dayanak" olarak ortaya çıkmaktadır.

Lenin'in "*Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı*" yapıtında ortaya koyduklarını kendilerinin revizyonizmine, oportünizmine bir "dayanak" olarak kullananlar, aynı yerde Lenin'in burjuva parlamentosunda yer almaktan söz ederken bunu "**devrimci kitle partisi**"nin taktikleri çerçevesinde değerlendirdiğini görmezlikten gelirler.

Öte yandan, Che'nin açık biçimde söylediği gibi, burjuva parlamentolarında yer almak için, "tehlikeli işlerle bir alış-veriş" in olmadığını sergilemek durumunda olan ve bu yönde ellerinden gelen gayreti gösteren oportü-

nistler için Lenin'in burjuva demokratik devrimin tamamlandığı Almanya için söylediği şu sözleri bir "dayanak" oluşturamayacak kadar açıktır:

"Gerici parlamentolardan devrimci amaçlarla yararlanılması gibi çetin bir sorunun üstünden 'atlayarak' bu zorluktan 'kaçınmayı' denemek çocukluktur. Hem yeni bir toplum yaratmak istiyorsunuz, hem de gerici bir parlamentoda **inanmış, fedakar, yiğit devrimcilerden kurulu bir parlamento grubu** yaratmanın güçlükleri karşısında geriliyorsunuz." (*) (abc)

Ve tüm bunların burjuva demokratik hak ve özgürlüklerin belirli oranda varlığını sürdürdürebildiği ülkeler için geçerli taktikler olduğu ise, Lenin'in tüm yapıtlarında açıkça görülür. Yoksa, demokratik devrimin tamamlanmadığı, dolayısıyla burjuva anlamda olsa bile, demokratik hak ve özgürlüklerin oligarşi tarafından **kullanılmasına izin verilmediği ya da istenildiği zaman rafa kaldırıldığı ülkelerde**, Lenin'in sözünü etmiş olduğu türden bir parlamenter mücadelenin sürdürülmesi olanaksızdır. Doğal olarak, böyle ülkelerde, Lenin'in parlamentoya katılmaya ilişkin olarak söylediği şu değerlendirmeler **hiçbir biçimde gerçekleştirilemeyecektir**:

"Ama illegal koşullarda 'liderler'i gizlemek zorunluluğu olduğu için iyi liderlerin, güvenilir, denenmiş, gerekli manevi otoriteye sahip liderlerin *yetştirilmesi* özellikle zor bir iştir; ve legal çalışma ile illegal çalışmayı birbirine bağlamadan ve *başka denemelerle birlikte 'liderler'i* parlamento arenasından geçirtmeden bu işin üstesinden *gelinemez*. En sert, en amansız ve en uzlaşmaz eleştiriler parlamantarizme ya da parlamenter eyleme karşı değil, devrimci olarak parlamento seçimlerinden ve parlamento kürsüsünden yararlanmayı bilmeyen liderlere karşı, ve hele yararlanmak istemeyen liderlere karşı yöneltilmelidir. Ancak böyle bir eleştiri, tabii yeteneksiz liderlerin uzaklaştırıldığı ve yerlerine daha yeteneklilerinin konulduğu takdirde yararlı ve verimli bir devrimci çalışma olacaktır; bu tutum, işçi sınıfına ve emekçi yığınlaraya layık olabilmeleri için 'liderleri' eğitecek ve, aynı zamanda, siyasi durum içinde yönlerini doğru saptamaları yolunda ve

(*) Lenin: "*Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı*, s: 65

bu durumdan doğan çok çapraşık ve karışık sorunları anlamaları yolunda yığınları da eğitecektir.” (*)

Lenin’in değişik konular üzerine yaptığı tüm değerlendirmelerde açık biçimde görülebilecek diğer bir gerçek de, adına “taktik” denilen somut koşullara bağlı olarak belirlenen eylem planlarının devrimin hedeflerine (stratejiye) ve devrimci ilkelere uygun olmak zorunda olduğudur. Lenin’in çok açık biçimde ortaya koyduğu gibi, “... her koşul altında ve her an, siyasal mücadeleye girişmekte ustalашmış güçlü bir örgüt olmadan, sağlam ilkelere aydınlanmış ve azimle yürütülen, taktik diye adlandırılmaya layık o sistemli eylem planından sözedilemez”. (**) Oysa, oportünizm için, “özlemi duyulacak olan mücadele, mümkün olan mücadeledir, ve mümkün olan mücadele belli bir anda verilmekte olan mücadeledir”.

İşte devrimci taktikler ile oportünist ve revizyonist “taktikler” arasındaki temel farklılık da bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Oportünistler ve revizyonistler için, “taktik”, mevcut koşulların olanaklı kıldığı faaliyet bütünlüğüdür. Bu nedenle, eldeki tüm olanaklar, mevcut koşulların ortaya çıkardığı mücadele alanlarında yoğunlaştırılmalıdır. Zaman içinde koşullar yeni mücadele olanakları ortaya çıkardığında, yeni “taktik”ler belirlenecek ve güçler bu yönde yoğunlaştırılacaktır. Doğal olarak, oportünistler için, mevcut koşulların doğru bir tahlilini yaparak, koşulların değiştirilmesi yönünde mevcut güçleri birleştirmek, seferber etmek, gerçekleşmesi mümkün olmayan işlerle uğraşmak demektir.

Oportünistlerin ve revizyonistlerin “taktik” konusundaki diğer anlayışları ise, “siyaset yapmak”tır. Yani “her nabza göre şerbet vermek”, onların “taktik” kavrayışlarının temelini oluşturur. Bu anlayışa göre, mevcut koşullar neyi gerektiriyorsa, kitleler nereye doğru yöneliyorsa, “sol” da o yönde hareket etmelidir. Bu bağlamda, dincisiyle dinci, şeriatçısıyla şeriatçı, tüccarıyla tüccar gibi ilişki kurmak ve onların çıkarlarına uygun beyanlarda bulunmak büyük bir “taktik ustalık”tır!

İşte oportünizm ve revizyonizmin bu taktik anlayışı, kaçınılmaz olarak, **kuyrukçudur**. Onlar için, mevcut koşulların kendilerinin “siyaset”leri için belli bir şeyleri öne çıkarmış olması gerekir. Bu nedenle, onlar, koşulların olgunlaşmasını beklerler. Bu yüzden de, edil-

gendirler, yani pasifisttirler. 1994 Mart yerel seçimleri öncesinde görüldüğü gibi, DEP’in seçimlere “katılmama” kararı aldığı ana kadar, ülkemiz solundaki pekçok “örgüt”, seçimlere katılmanın ne denli doğru olduğunu yazıp çizmişlerdir. Ama DEP, “mevcut koşulların” seçimlere katılmamayı gerektirdiğini ilan ettiği andan itibaren, aynı kesimler hızlı birer “boykot” yandaşı oluvermişlerdir.

22 Mart 1994 günü Özgür Gündem’de yayınlanan **SİP, Direniş, Barikat, Odak, Devrim, Komal, Sterka Rızgari, Özgür Gündem, Devrimci Mücadele, Ekimler, Özgür Halk, İktidar, Gelenek** vb. imzalı ilanda şu gerekçeler sıralanıyordu:

“Emekçi Halkımıza

Ciddi bir kriz yaşayan Türkiye kapitalizmi 27 Mart’ı tüm emekçilere ve Kürt ulusuna karşı bir saldırı olarak kullanmaktadır.

Bu seçimlerin gündeminde işçi sınıfı ve emekçilerin **insanca yaşama ve iş hakkı, örgütlenme hakkı yoktur**.

Bu seçimlerin gündeminde **kamu emekçilerinin grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı yoktur**.

Bu seçimlerin gündeminde **Kürt ulusunun kurtuluş mücadelesi yoktur**.

27 Mart seçimlerinde halkımızdan oy isteyecek olan düzen partileri tüm bu konularda yekvücut davranmaktadır. Seçime adeta tek bir parti olarak giriyorlar. Saldırıya uğrayan, haklarını kullanmaları fiilen, zorla engellenen özgürlük güçlerinin seçimlerde seslerini duyuramamaları için düzenin tüm kurumları birlikte davranmaktadır. DEP’e yönelik uygulamalarla da bir kez daha kanıtlanan, 27 Mart seçimlerinin **gayrimeşru** olduğudur. Burjuvazi 27 Mart’ta krizin faturasını emekçi sınıflara ve Kürt ulusuna çıkartmak istiyor.

Kürt halkını yalnız bırakmayın. 27 Mart’ta düzen güçleri sandıklarıyla yalnız bırakılmı, **gayrimeşru seçim oyunu reddedilmelidir**.

İŞÇİLERDEN, EMEKÇİLERDEN VE KÜRT HALKINDAN OY YOK! (abc)

Görüldüğü gibi, seçimleri “boykot” etmek için ileri sürülen gerekçeler, ülkemizde her dönemde bulunan ve bugün de varlığını sürdüren temel sorunlar içermektedir. Ki bu sorunlar, ancak demokratik halk devrimi ile çözümlenebilecek sorunlardır. Böyle olmasına karşın, aynı kesimler, 1995 Aralık genel seçimlerinde, hiç tereddütsüz, söylediklerini

(*) Lenin: “Sol” Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, s: 65-66

(**) Lenin: Ne Yapmalı?, s: 62

“unutturarak”, seçimlere katılmanın “faziletleri” üzerine sayfalarca yazılar yazabilmişlerdir.

Yine aynı tarihte “boykot” kararı, bir başka açıklamada şöyle gerekçelendirilmiştir:

“Kamuoyuna,

Tükenen devletin;

Kürt halkına karşı yürüttüğü kirlî savaşa karşı olduğumuz için!

Kürt halkının özgür iradesinin seçimlere yansımaları engelleyecek kirlî politikalarını ve Demokrasi Partisi’ni tükamaya yönelik çabalarını kabul etmediğimiz için!

İşsizlik, açlık, sendikasılaştırma demek olan özelleştirmeye karşı olduğumuz için!

Kamu emekçilerinin joplanmasını değil, haklı taleplerini savunduğumuz için!

Çiftçinin ürünlerinin karşılığını almalarını istediğimiz için!

Terör yasalarına karşı olduğumuz için!

Yargılı-yargısız infazlara karşı olduğumuz için!

Para, hapis ve toplatma cezaları ile susturulmak istenen sosyalist ve özgür basın üzerindeki baskılara karşı olduğumuz için!

Devletin tükenmişliğini gizlemek için tezgahladığı pis seçim oyununu, seçimlerini tanımayarak boşa çıkaralım.

BARİKAT - DEVRİM - DEVRİMCİ
MÜCADELE - EKİMLER - EMEĞİN BAYRAĞI - ODAK - ÖZGÜR GELECEK - ÖZGÜR HALK - KOMAL”

27 Mart 1994 tarihinde yapılan yerel seçimlerin hemen öncesinde ülkemiz solunda yapılan bu açıklamalardan da görüleceği gibi, ortaya sunulan tüm gerekçeler, her dönemde geçerli olan ve demokratik halk devrimi gerçekleştirilene kadar da geçerli olacak olan gerekçeler durumundadır. Bunun doğal sonucu ise, bu belirtilen “gerekçeler”de değişiklik olmadığı sürece, bu kesimlerin, mevcut düzenin tüm seçimleri karşısında “katılmama” yönünde belirgin bir tutum içinde olmalarıdır. Ama yine herkesin bilebileceği gibi, 27

Mart 1994 yerel seçimlerindeki bu tavırlar, Aralık 1995 genel seçimlerinde değişmiş ve kaçınılmaz olarak 18 Nisan 1999 genel ve yerel seçimlerinde de değişik olacaktır. İşte oportünizmin “taktik” anlayışı budur.

Bugün ülkemizde 18 Nisan 1999 genel ve yerel seçimleri sath-ı mahaline girilirken, ülkemiz solundaki her türden revizyonistin ve oportünistin, tüm faaliyetlerini seçimlere “endeks”lediklerini görmek kimseyi şaşırtmayacaktır. Bu koşullarda, yapılması gereken, bir yandan oligarşinin seçimlerinin gerçek niteliğini olabildiğince geniş ölçekte kitlelere anlatırken, diğer yandan oportünizmin ve revizyonizmin gerçek yüzünü teşhir etmek ve bu yolla devrimci unsurların ideolojik-politik bilinçlerini geliştirmek ve pekiştirmektir. Lenin’in sözleriyle söylessek, “*her koşul altında ve her an, siyasal mücadeleye girişmekte ustallaşmış güçlü bir örgüt*”, bu yolla doğru devrimci çizgiyi pratiğe uygulayabilecektir.

Burada son bir noktaya daha değinmekte yarar vardır.

Tüm bu söylediklerimiz karşısında, pekçok kişi, “söyledikleriniz doğru doğru olmasına, ama, pratikte yapın da görelim” diyebilmektedir. Bugüne kadar defalarca ortaya koyduğumuz gibi, devrimci öncünün, taktik planlamaları ve pratiğe geçirilme koşulları, salt birşeyleri kanıtlamak amacıyla ortaya konulamaz. Sorun, “pratikte yapın da görelim” sorunu değildir. Öyle olsaydı, hiçbir devrimci örgüt, devrimi gerçekleştirmediği sürece, bir şey yapıyor olamazdı. Bu türden sözler, söyleyenlerin tekil olarak samimiyetleri ve içtenlikleri bir yana bırakılırsa, tümüyle demagojik niteliktedir.

Bizler, devrim yolunun, engebeli, dolambaçlı ve sarp olduğunu, on yılların mücadelesi olduğunu yıllardır söyledik, söylüyoruz. Bu mücadele sürecinde, doğru devrimci çizgi etrafında mücadele etmek durumunda olan tüm devrimci unsurların örgütsel bütünlük içinde faaliyette bulunmaları, zaferin kesin güvencisidir. Sorun, “pratikte yapın da görelim” değil, doğru çizginin pratikte uygulanması için bu pratik içinde yer alınması sorunudur, yapıcılardan olma sorunudur. Görmek değil, yapmaktır esas olan.

Seçimlerde Devrimci Tutum Ne Olmalıdır?

*(Bu yazı, 24 Aralık 1995 tarihinde yapılan Genel Seçimler öncesinde
Kurtuluş Cephesi'nin Kasım-Aralık 1995 tarihli 28. sayısında yayınlanmıştır.)*

“Seçimlerde devrimci tutum” ya da “devrimci tavır” üzerine, hemen hemen tüm sol yayınlarda birden çok yazı yayınlandığını bilen bir okuyucu, bizim yazının başlığını okuduğunda belli bir beklenti içinde olacaktır. Üstelik, okuyucu, hemen hemen soldaki tüm yazılarda olduğu gibi, bu başlık altında, seçimlerin genel niteliği, ülkedeki mevcut yönetimin ve siyasal partilerin düzenle bağlantıları, herhangi bir seçim ortamında kitlelerle temas kurmada ne denli avantajlar getirdiği ve buna bağlı olarak seçimlerde nasıl bir taktik izleneceği konularının yer almasını bekleyecektir.

Ancak düzenli ve dikkatli bir Kurtuluş Cephesi okuyucusu, ilk bakışta bu başlığı yadırgayacaktır. Çünkü Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni benimsemiş bir yayının, bu türden klâsikleşmiş sorunlara bakış açısının, bizatihi stratejik çizginin kendi bütünselliği içinde olduğunu bilmek durumundadır. Bu nedenle, seçimlere ilişkin bir tutumu, stratejik çizginin belirlenmesiyle birlikte yapılmış olduğundan yadırgayacaktır.

Burada biz, 24 Aralık Genel Seçimlerinde nasıl bir tutum takınılması gerektiği üzerinde fazlaca durmayacağız. Bunun yerine, bu sorunun stratejik çizgi ile bağlantılarını ve soldaki farklılaşmanın nedenlerini ortaya koyacağız.

Bugüne kadar ülkemiz solunda, hemen hemen tüm seçimlerde (genel ya da yerel seçimlerin tümünde) “ne yapmalı?” sorusunun üç temel yanıtının verildiğini bilmeyen yok gibidir. Seçim ortamına girildiğinde, sol yayınlarda ve çevrelerde baş gösteren “devrimcilerin seçimler karşısındaki tutumları” ya da “seçimlerde devrimci taktik ne olacaktır?” gibisinden sorulara verilen yanıtların oluşturduğu bu üç temel yanıt, üç temel yaklaşım sergi-

lemektedir:

Birinci yaklaşım, seçimlere her koşul altında katılınması gerektiğini ve bu seçim ortamında düzenin daha iyi teşhir edilebileceğini savunur.

İkinci yaklaşım ise, seçimlere hangi koşullarda katılınacağına ilişkin ölçütleri ileri sürerek, seçimlere katılınması söz konusu olduğunda bağımsız “sosyalist” adaylar çıkartılmasını ve bağımsız adayların olmadığı yerlerde “ilerici, demokrat, yurtsever adayların desteklenmesini” taktik tavır olarak belirlerler.

Üçüncü yaklaşım, seçimlerin kesinkes boykot edilmesiyle nitelenmektedir.

Neredeyse klişeleşmiş bu yaklaşımlar, her seçim döneminde sürekli olarak ortaya konur.

Bu üç klişeleşmiş yaklaşım içindikilerden, **birincisi**, yani her koşul altında seçimlere katılmayı savunan ve bu nedenle başlangıçtan itibaren legal bir parti çatısı altında örgütlenen “sol partiler”in tutumu, kendi içerisinde bir bütünlük oluşturur. Ülkemizde bir zamanların T“K”P’sinden TİP, TSİP gibi revizyonistler ile günümüzde BSP (ÖDP), İP gibi revizyonist ve oportünistler bu çizginin temsilcileri durumundadır. 1980 sonrasındaki depolitizasyon ve pasifikasyon ortamından destek alan kimi örgütlenmeler de bu kesime katılmışlardır. TDKP, yeni legal parti kurma girişimi ile bu kesimde kendisine belirli bir yer sağlamak istemektedir. Aynı şekilde bir zamanların DY oportünist-kariyerist yönetici kılığı “Geleceği Birlikte Kuralım” türünden legal parti kurma faaliyetleri ile bu kesim içinde etkin bir güç olmak peşindedirler. (1980 öncesinin KSD’si, TKEP’i BSP -ÖD Partisi-saflarında yer almaktadırlar.)

Genel olarak, tüm revizyonistlerin niteliğini

belirleyen bu yaklaşım, aynı zamanda revizyonizmin devrim karşısındaki korkusunu da sergileyecek niteliktedir. Onlar, sadece yasal yollardan iktidara gelme hayalleri yarattıklarından değil, bu yolla kitleleri pasifize ettikleri için de devrim karşısında bir tutum sergilemek durumundadırlar. Onlar, her zaman kendi yasal ilişkileri ve olanakları ile vardılar. Bu nedenle, mevcut düzenin her türlü anti-demokratik yasalara bile onları “yıldıramaz”.

“(Bu partiler) biraz öğrenci ve işçi sınıfının pek azı tarafından takip edilen şehirden entellektüellerden ibarettir, profesyonel politikacılar tarafından yönetilirler ki, onlar hizmetlerini para karşılığında değil, kapalı toplantılar yapabilmek, haber bülteni veya sanat gazetesi çıkarmak ve sendikalarda birkaç köşeyi tutma izni gibi küçük politik lütuflar karşılığında kiraya verirler. Bunlar para için her şeyi yapan insanlar değildir. Onların çürümüşlüğü daha gizlidir. Onlar para ile değil, fakat sadece onların ve takipçilerinin, proletaryanın insanlığın kurtuluşu için verdiği mücadelede önder olabildiği hayalini yaşatacak asgari şartlar temin edilerek satın alınabilirler.” (*)

İşte, bunlar için, 1960’ların Latin-Amerikasıyla ilişkili olarak R. Gott’un yaptığı ve 1975 yılında yayınlanan **Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I**’de Türkçeye aktarılan değerlendirme böyledir. Günümüzde şüphesiz bu belirleme bir yönden eskimiştir. Artık “yeni dünya düzeni” içinde bu kesimlerin “para ile satın alınmaları” da olanaklı hale gelmiştir. Onlar da bunun karşılığında, ellerinde tuttukları partileriyle, kendi hizmetlerini yerine getirmek durumundadırlar.

Her koşul altında seçimlere katılma tutumu içinde olan revizyonistler, 12 Eylül öncesinde olduğu gibi, sonrasında da, yasal düzen partileri olarak kendilerini yeniden örgütlemişlerdir. 1965 seçimlerinde TİP’in TBMM’ye 15 milletvekili sokmasını, her dönemde kendi pasifizmleri için bir kılıf olarak kullanmışlardır. Ama hiçbir zaman bu seçim “zaferinin” temel nedenlerini ortaya koymamışlardır. Üstelik kendilerinden sonra Şili’de Salvador Allende’nin “seçim yolu ile iktidara gelmiş olmasının” en büyük destekleyicileri olmalarına rağmen, 1973 Pinoşet darbesinden ve bunun ardındaki Amerikan emperyalizminin ekonomisini nasıl askerileştirdiğinden fazlaca

söz etmezler. Sovyet revizyonizminin “barış içinde bir arada yaşama stratejisi”nin savunucusu ve “barışçıl yollarla iktidarı fethedilebileceği” hayalinin sürdürücüsü olarak, aynı zamanda tarih karşısında suçlu durumuna düşmelerine bile aldırmamışlardır.

Evet, bu pasifistler, son dönemde de yeniden 1965 Genel Seçimlerinde TİP’in TBMM’ye 15 milletvekili ile girmesini gündeme getirmişlerdir. Onlara göre, 1965 “TİP mucizesi” yeniden yaratılabilecektir.

1965 genel seçimlerinden birinci parti olarak çıkan S. Demirel’in AP’sinin kaç milletvekili çıkardığını, TİP’in seçimlerde ne kadar oy aldığını, seçimlerde uygulanan sistemi ve Türkiye’de yükselen devrimci mücadelenin ilk şekillenişindeki iyiliklerle bezenmiş birliğini bir yana bırakarak, 1961 Anayasasının getirmiş olduğu nispi demokratik hakları, TRT ve üniversite özerkliğini unutturarak, 1965 “TİP mucizesini” yaratma hayalini yeniden piyasaya sürenler, tüm bunları bir yana bıraksalar bile, Şili’de S. Allende’nin seçimle iktidara gelmesine rağmen Amerikan emperyalizminin Pinoşet darbesi ile öldürülmesini gizleyebilmeleri olanaksızdır.

Revizyonistler, düzenin soldaki yasal temsilcileri olarak, sorunun özünün, herhangi bir seçimde takınılacak taktik bir tavır olmadığını; sorunun özünün, şiddete dayanan devrim ile barışçıl geçiş teorisi arasındaki ideolojik uzlaşmazlık olduğunu çok iyi bilmektedirler. Onlar, seçimler karşısındaki tavırlarını sıradan bir taktik tavır olarak ortaya koyamayacakları için, sorunun özünü mümkün olduğunca gizlemeye çalışmaktadırlar.

Aynı revizyonist kesimler, Amerikan emperyalizminin 1980’lerde uygulamaya soktuğu “project democracy”ni de çok iyi bilmektedirler. Diyebiliriz ki, bu kesimlerin, günümüzde her türlü devlet terörüne rağmen legalizmin böylesine savunucuları olmalarının arkasında yatan neden, yine Amerikan emperyalizminin “project democracy”ne olan bağlılıklarıdır. (**)

İkinci tutum ise, doğrudan birinci ile üçüncü arasında salınan, “duruma ve koşullara göre” birincilerin ya da üçüncülerin yanında yer alan kesimlere ilişkindir. Genel olarak bu tutum içinde olanlar, hemen her zaman “duruma ve koşullara göre” tavır belirlediklerinden dolayı değil, böyle bir kavrayışı “fırsatlardan yararlanmak” şeklinde değerlendirdikleri için, ülkemiz solunun tüm oportü-

(*) R. Gott: *Guerilla Movements in Latin-America*, s: 256

(**) Bu konuya ilişkin değerlendirme Kurtuluş Cephesi’nin 25. sayısında yer almaktadır.

nist kesimlerinin çizgisi durumundadır.

Bu tutumun kendi içinde geldiği en uç nokta 27 Mart 1994 yerel seçimlerinde olmuştur. Anımsanacağı gibi, 27 Mart seçimleri öncesinde solda esen rüzgarlar, hemen hemen tüm revizyonist ve oportünist kesimlerin seçimlere katılmaları ve küçük de olsa birkaç beldede kendi “bağımsız” adaylarını seçtirme umutları yönündeydi. Özellikle DEP’in seçimlere girme yönündeki tutumu, bu kesimler açısından kendilerinin “meşruiyetini” sağlayan temel bir unsurdur. Çünkü kendileri için, ülkemizdeki mevcut oligarşik yönetimin politikaları ve mevcut anti-demokratik anayasa, kendilerinin legalizmleri için hiç de haklı bir “gerekçe” ortaya çıkaramamaktaydı. Bu durumda seçimlere katılmalarını solda haklı ve mazur gösterebilmeleri ve solda belli bir “meşruiyet” sağlayabilmeleri için DEP’in tutumu önemli bir destek anlamına geliyordu. Ancak gelişen olaylar karşısında (DEP milletvekillerinin tutuklanması, DEP Genel Merkezinin bombalanması) DEP’in seçimlerden çekilmesi ve (ne olduğu pek anlaşılamayan) boykot tavrına girmesi, ister istemez bu kesimlerin planlarını bozmuştu. Yine de, klâsik oportünist söylemle seçimlere katılmışlarsa da, hemen hemen hiçbir etkinlik gösterememişlerdir.

Genel olarak tanımlarsak, bu tutum içinde olanlar, “boykot” çizgisini, ister stratejik mücadele kavrayışları nedeniyle, isterse “devrimci söylem” nedeniyle olsun izleyen örgütlenmeler içerisinde, stratejik çizgilerinde belirsizlik içinde olan ya da belirsizlik içine giren kesimler ile revizyonist ve oportünistler legalistlerin kitleler üzerindeki etkilerine bakarak onların politikalarını izleyerek “kiteselleşebileceklerini” umut eden örgütlenmelerden oluşmaktadır. Örneğin MLKP olarak kendilerini örgütleyen kesimler bu tutumun tipik temsilcileri durumundadırlar.

Bu tutum içinde olan kesimler, yani “durum ve koşullara göre” seçimleri boykot etme ile seçimlere katılma arasında sürekli gidip gelen, hemen her durumda “bağımsız adaylar çıkarma” ile “bağımsız adayların bulunmadığı yerlerde demokrat, ilerici ve yurtsever adayları destekleme” söylemini hiç terketmeyen bu kesimler, kendi içlerindeki çizgi tartışmalarına ve legalistlerin tutumlarına benzer tutumla birşeyler elde edebileceklerini umut etme düzeylerine göre tavır belirlemektedirler. Hemen hemen soldaki “seçimlerde devrimci tavır ne olmalıdır?” etrafında toplanan tartışmaların zemini de bu kesimlerce belirlenmektedir. Bunlara kimi çevreler (nerede

durduklarına bağlı olarak) “utangaç oportünistler” ya da “utangaç boykotçular” demektedirler.

Oysaki bunlar, ülkemiz solundaki klâsik oportünist çizginin takipçileridirler.

Oportünisttirler, öncelikle soldaki rüzgarların ne yönde estiğine göre tavır belirlerler.

Oportünisttirler, çünkü ikide bir tavır değiştirirler. 27 Mart 1994 yerel seçimleri öncesinde görüldüğü gibi, bu tavır değişikliği, on gün içerisinde üç değişik tutum olarak ortaya çıkabilmektedir.

Oportünisttirler, çünkü “fırsatlardan yararlanmayı” devrimci bir tavır, uyanıklık olarak düşünürler. Bu nedenle, kendilerini “ağırdan satarlar”.

Oportünisttirler, çünkü bir yandan kitleleri kendilerine oy vermeye çağırırken, diğer yandan seçim ortamında düzeni teşhir ederek, devrim yapacakları sanısını yayarlar ve buna uygun bir söylem tuttururlar.

Oportünisttirler, çünkü seçimlere katılmadıkları koşullarda “boykot” çağrısı yaparlar ve seçimlerde oy kullanmayan tüm kesimleri kendi çağrılarına uymuş bir kitle olarak sunarlar.

İşte bu çevrelerin genel durumu böyledir.

Yukarda da belirttiğimiz gibi, bu kesimler, kimi zaman seçimleri “boykot” etmek durumundadırlar. Ancak seçimleri boykot etmek zorunda kaldıklarında, seçimlerde oy kullanmayan her kişiyi kendi hanelerine yazmaktan da geri kalmazlar. Bu konuda 1991 Genel Seçimleri sonrasında solda yapılan değerlendirmeler, bu kesimlerin kavrayışlarını göstermesi açısından oldukça eğitici. 20 Ekim 1991 Genel Seçimleri sonrasında soldaki durum, THKP-C/HDÖ’nin yayın organı **KURTULUŞ**’un 6. sayısında şöyle değerlendirilmiştir:

“20 Ekim seçimlerinde kayıtlı 29 milyon 800 bin seçmenden 25 milyon 274 bini oy kullanmıştır. Buna göre katılım oranı %84.72 olmuştur. Bir başka deyişle 4,5 milyon seçmen bu seçimlerde oy kullanmamıştır. Bundan önceki genel seçim sonuçlarıyla karşılaştırıldığında, bu katılım oranının düşük bir rakam olduğu, dolayısıyla halkın bir kesiminin, yani 4,5 milyon seçmenin seçimlerden herhangi bir şey beklemedikleri söylenebilir.

Nitekim seçim sonrasında yayınlanan pekçok sol dergide bu yorumu görmek mümkündür. Hatta kimilerine göre, bu düşük katılım oranı, kitlelerin düzen partilerinden umutlarını kestiklerinin bir göstergesidir!

Ancak bu tahlillerin kendi içinde tutarlı bir temele dayandığını söylemek de olanaksızdır. Bir çeşit 'moral' unsur olarak kullanıldığını düşünmek için pekçok neden bulunmaktadır.

Öncelikle 20 Ekim seçimlerinde, daha önceki seçimlere kıyasla solda 'boykot' önerisi ve eylemi çok daha cılız olmuş ve hatta yer yer bunun tersi tutumlar ortaya çıkmıştır. Özellikle PKK'nin seçimler karşısındaki tutumu, etkin bir biçimde HEP'li adayların desteklenmesi yönünde olması, 'boykot' yönünde bir hareketin etkinliğini peşin olarak ortadan kaldırmıştır. Bu açıdan bakıldığında oy kullanmayan %15,28'lik kitlenin düzenden umutlarını kestikleri, dolayısıyla seçimlerde oy kullanmadıklarını ileri sürmek yanlış olmaktadır.

Oy kullanmayan kesimin çok küçük bir bölümünün seçeneksizlik ya da düzenden umutlarını kestikleri için oy vermedikleri kesindir. Ama bunu oy kullanmayan tüm kesim için genelleştirmek hatalı olacaktır.

Özellikle 12 Eylül sonrasındaki genel seçimlere bakarak ve bunlardaki katılım oranlarını ele alarak bir değerlendirme yapmak, temel bir yanlış oluşturmaktadır. 12 Eylül askeri yönetiminin getirmiş olduğu ve ANAP tarafından etkin bir biçimde korunan ve kullanılan 'zorunlu oy kullanma' yasası, geçmiş dönemlerdeki katılımın yüksekliğinin temelini oluşturmaktadır. 12 Eylül askeri yönetiminin yaratmış olduğu terör ortamı içinde insanlar oy kullanmadıkları koşullarda 'cezalandırılacaklarını' düşünerek —ki yasa gereği enflasyona göre değişen para cezaları bulunmaktadır— oy kullanmışlardır. Bu açıdan ele alındığında, 20 Ekim seçimlerinde katılımın düşmesinin, kitlelerin gözünde oy kullanmama karşısında devletin 'cezalandıracağı' düşüncesinin eski etkinliğini yitirdiğini söylemek çok daha doğru olacaktır. Ancak, aynı şekilde, bu durum, yıllar içinde sürekli olarak politika dışında bulunan belli bir nüfusun yeniden politika dışına çıktığı anlamına da gelmektedir.

Bu açıdan son yirmi yılın seçmen sayısı ve katılımına bakalım:

Örneğin Adana'da 1969 genel seçimlerine katılım oranı % 68.6 iken; 1973'de %79'a yükselmiştir. 1977 genel

seçimlerinde Adana'da katılım oranı %68.7 olmuştur. Ancak 1983 genel seçimlerinde bu oran %91.5'a ve 1987 genel seçimlerinde %93'e yükselmiştir. 20 Ekim seçimlerinde ise bu oran %79.4 olmuştur.

Ama görülen diğer bir olgu da, Adana'da 'sol' oylar olarak tanımlanan CHP ya da SHP-DSP oyları %5 ile %7 arasında azalmıştır...

Görüldüğü gibi, eğer seçimlere katılım oranları doğru bir biçimde değerlendirilmezse, 12 Eylül sonrasında askeri yönetimin etkinliğini sürdürdüğü 1983 ve hatta 1987 seçimlerindeki yüksek katılım halk kitlelerinin askeri yönetimi desteklediği şeklinde yorumlanacaktır ki, bu temelden yanlıştır. Söz konusu olan, askeri yönetimin yaratmış olduğu terör ortamıyla kitlelerin sindirilmiş olması ve buna bağlı olarak 'emredilen' şeyleri yerine getirmeye zorlandıklarıdır.

Son otuz yıldaki katılım oranları şüphesiz bazı sonuçlar vermektedir. Örnek olarak 1969 yılında görülen önemli düşüşün 1973 ve asıl olarak 1977 seçimlerinde önemli bir artış göstermesidir. Bu da CHP'nin ve Ecevit'in 'umut' olduğu yıllardır. Ve aynı zamanda bu yıllar kitlelerin yoğun bir biçimde politikaya katıldıkları, kitlelerin politize olma düzeyinin, ülke tarihinin en üst boyutuna ulaştığı yıllardır.

20 Ekim seçimlerinde her ne kadar para cezası öngörülmüşse de, seçmenlerin kendi yaşam deneyimlerinden gördükleri gibi, oy kullanmama karşısında karşılaşacakları cezalandırma olasılığı en alt düzeye inmiştir. Dolayısıyla pekçok seçmen günlük yaşantısını değiştirmemeyi tercih etmiştir.

Tüm bunlardan, katılım oranının %84.72'ye düşmesinin hiçbir anlamı olmadığı sonucu elbette çıkartılamaz. Ancak söylemek istediğimiz, bundan olmadık sonuçlar çıkartmanın yanlış olduğudur. Aynı verilerin değişik yaklaşımlarla farklı sonuçları gösterebileceği unutulmamalıdır. Devrimci politika gerçek olgulardan yola çıkar, ancak bunların materyalist yorumu, öznelikten arınmış olmayı zorunlu kılar."

Yine bu kesimlerin yayınlara bakılacak olursa, hepsinin ülkemizde "faşist diktatörlüğün" olduğunu ilan ettikleri görülecektir. Aynı şekilde, bu kesimlerin ülkenin ekonomik, sos-

yal ve siyasal yapısına ilişkin değerlendirmeleri, ülkemizin geri-bıraktınlmış, emperyalizme bağımlı bir ülke olduğu belirlemelerine yakın değerlendirmelerdir. Bu değerlendirmelerinin doğal sonucu, oligarşik yönetimin her türden seçim politikalarına ve seçimlerine karşı sürekli ve kalıcı bir politika belirlemeleri ve buna uygun olarak kendilerini örgütlemeleri gerekirken, ne legalistler gibi bir yapılanmaya, ne de silahlı devrimci örgütlenmeler gibi bir yapılanmaya sahip değillerdir. Niteliği ve stratejik çizgisi belirsiz olan bu kesimler, böylesine bir garip, belirsiz ve ne olduğu bilinmeyen ilişkileri ile varolurlarken, “çokyönlü”, “her duruma uygun” olmakla övünürler. Lenin’in “koşullar değiştiğinde, taktiklerde 24 saatte değişmelidir” değerlendirmesini tahrif ederek, kendi oportünist tutumlarına kılıf olarak kullanırlar. Bu yüzden de, Marksist-Leninist teoriyi tahrif etmekten çekinmezler. Oysa Lenin şöyle demektedir:

“Özel bir soruna ilişkin ajitasyon taktiklerini ya da parti örgütüne ilişkin herhangi bir ayrıntıdaki taktikleri 24 saat içinde değiştirmek mümkündür. Ama 24 saat içinde demeyeceğim, 24 ay içinde bile, insanın bir mücadele örgütünün ve yığınlar içinde siyasal ajitasyonun genel, sürekli ve mutlak zorunluluğu konusundaki görüşünü değiştirebilmesi için her türlü ilkedden yoksun olması gerekir.” ()*

Bu oportünist kesimlerin sürekli propagandasını yaptıkları ve her türlü politik tutumları için kullandıkları temel Leninist belirlemelerden bir diğerini anımsatalım.

Lenin “Ne Yapmalı?”da şöyle yazmaktadır: *“Sosyal-demokrasi (Marksizm-bn.) kendi elini-kolunu bağlamaz, eylemlerini daha önceden tasarlanmış herhangi bir planla ya da siyasal mücadele yöntemiyle sınırlandırmaz, partinin elinde bulunan güçlere denk düşüğü sürece bütün mücadele araçlarını benimser.” (**)*

İşte oportünistlerin tutarsız ve ilkesiz politikaları için kullanabilecekleri belirleme böyledir.

Ancak aynı yerde Lenin’in devam olarak yazdıkları ise şöyledir:

“Her koşul altında ve her an siyasal mücadeleye girişmekte ustalaşmış güçlü bir örgüt olmadan, sağlam ilkelere aydınlanmış ve azimle yürütü-

len, taktik diye adlandırılmaya layık o sistemli eylem planından sözedilemez.” (***)

Yine Lenin’in “Ne Yapmalı?”daki şu belirlemesini okuyalım:

“Her sosyal-demokrat gazetesinin, sendikal (iktisadi) mücadeleye özel bir sütun ayırmasının gereğini herkes kabul eder. Öte yandan sendikal hareketin büyümesi bizi bir sendika basını kurmayı düşünmeye zorlamaktadır. Ama bize öyle geliyor ki, pek seyrek bir-iki istisna dışında, şu anda Rusya’da sendika gazetelerinin yayınlanması sözkonusu olamaz; bu bir lüks oluyor, oysa biz, çok kez günlük ekmeğimizi bile bulamamaktayız. İlegal çalışmamızın koşullarına uyacak ve şu anda gerekli olan sendikal basın biçimi, sendikal broşürlerdir.” (****)

Lenin’in bu belirlemesini okuduktan sonra ülkemiz solundaki yayınlara bakmak neyin ne olduğunu göstermesi açısından yeterli olacaktır.

Böylesine oportünist bir kesimin mevcudiyeti, oligarşik yönetimin seçimleri karşısında da kendisini dışa vurması şaşırıcı değildir.

Seçimler karşısında takınılan tavırların **üçüncüsü** ise, boykottur.

Ülkemiz solunda tam olarak ne olduğu ortaya konulamamış olan bu tutum, kimi zaman “boykot taktiği” olarak adlandırılmaktadır. Bir kez seçimler karşısındaki tavır (adı isterse boykot olsun) “taktik” düzeyine indirildiği andan itibaren, sürekli bir politik tutum olarak tanımlanamamaktadır.

Yine seçimlerin boykot edilmesi tavrı, kimi zaman “aktif boykot-pasif boykot” şeklinde ayrıma tabi tutulabilmektedir. Özellikle 12 Eylül sonrasında askeri cuntanın, ister seçimlere karşı, ister referandumlara karşı boykot uygulanmasını engellemek amacıyla çıkarttığı yasalar ve fiili baskı uygulamaları karşısında ortaya çıkan bir ayrımdır. 1994 yerel seçimleri sırasında DEP’in seçimlerden çekilmesinden sonra bir kez daha ortaya çıkmıştır.

İşte bu yönleriyle seçimleri boykot etme tutumu, ister taktik olarak belirlensin, her zaman ülkemiz solunda varlığını sürdürmüştür.

Oysa, söz konusu olan oligarşik yönetimin seçimleridir ve devrimci tutum bu seçimlere ilişkindir. Dolayısıyla, oligarşik yönetimin yıkılmasına ve yerine devrimci bir halk iktidarının kurulmasına ilişkin stratejik belirlemeler

(*) Lenin: *Nereden Başlamalı*

(**) Lenin: *Ne Yapmalı?*, s: 62, I. Baskı, Sol yay.

(***) Lenin: *Ne Yapmalı?*, s: 62

(****) Lenin: *Ne Yapmalı?*, s: 184

olmaksızın, seçimlere ilişkin bir tutum takınmak olanaksızdır.

Sözcüğün tam anlamıyla, söz konusu olan, oligarşik yönetimin seçim politikalarına karşı devrimci tutumun ne olduğudur. Bu bağlamda, sorun, seçimlere katılarak “legal olanaklardan” yararlanmak ya da seçimlere katılmamak, yani seçimleri “boykot etmek” değildir. Bu nedenle, devrimcilerin sorunu, oligarşik yönetimin seçim politikalarını işlemez hale getirmektir. Bir başka deyişle, devrimcilerin görevi, oligarşinin seçimlerden beklediği sonuçları elde etmesini önlemek ve seçimleri kendi iktidarını sürdürmek için bir araç olarak kullanmasını engellemektir. Bu boyutu ile, sorun, oligarşinin kitlelerin yükselen tepkilerini pasifize etmek amacıyla seçimi gündeme getirmesi ve buna karşı takınılacak tutumdur. Ülkemizdeki 24 Aralık genel seçimlerinin ortak özelliği, 1982 Anayasasında yer alan “Genel seçimler 5 yılda bir yapılır” hükmüne rağmen, 4 yıllık aralıklarla yapılmasıdır. Bu olgunun gösterdiği tek gerçek, oligarşik yönetimin seçimlerle elde ettiği sonuçların kendi istemlerine denk düşmeyecek kadar kısa sürede tüketiliyor olmasıdır. S. Demirel’in Mart ayından itibaren, “bir an önce seçim yapılmalıdır” açıklamalarının gerçekliği de burada yatmaktadır.

Bu gerçekler, devrimciler için sorunun, seçimlere katılıp-katılmamak değil, oligarşinin seçim politikalarının nasıl işlemez hale getirileceği şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu ise, devrimci propagandanın düzenin bütünsel eleştirisine yönelik olması gereğinin bir yanısıdır. Bu boyutu ile devrimci tutum, kitlelerin seçimlerde belli bir beklenti içine sokularak pasifize edilmelerinin engellenmesidir. Bu açıdan da, devrimci propaganda, oligarşinin seçim politikalarının teşhirine yönelik olmalıdır ve seçim dönemlerinde daha da yo-

ğunlaştırılmalıdır.

Ancak devrimciler, kendilerini sadece propaganda ile sınırlandıramazlar. Kitlelerin bilinçlendirilmesi tek başına yeterli değildir, aynı zamanda onların devrimci öncünün etrafında örgütlenmeleri ve eyleme sokulmaları da gereklidir. Bu boyutu ile, politik kitle örgütlenmesinin seviyesine ve devrimci mücadelenin gelişim düzeyine bağlı olarak, seçimlerin fiilen yapılamaz hale getirilmesi gündeme gelecektir. Bu da kimi durumlarda, kitlelerin seçimlerde oy kullanmamaları şeklindeki tutumlarından, seçim faaliyetlerinin durdurulmasına ve seçimlerin yapılamamasına kadar bir dizi eylem ve tutum bütünlüğü taşımak durumundadır. Bu konuda 1980 sonrasında El Salvador’da FMLN’nin seçimler karşısındaki tutumu oldukça öğreticidir. (Oldukça öğreticidir, çünkü FMLN içindeki revizyonist KP’nin tutumları, uygulamada önemli sorunlar yaratmış ve eylemlerin etkinliğini sınırlandırmıştır.)

Devrimciler, her durumda, oligarşik yönetimi teşhir ederken, yapılacak seçimlerin hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini, bu anlamda oy kullanıp-kullanılmamanın hiçbir değer taşımadığını kitlelere anlatmak olmalıdır. Bu düzeyde bilinçlenmiş kitlelerin, bir bütün olarak oligarşinin seçim politikalarına karşı eyleme girmeleri ise, “boykot” sözcüğü ile tanımlanamayacak kadar geniş kapsamlıdır.

Bugün için devrimci güçlerin, oligarşinin seçimlerini bir bütün olarak engellemeleri olanaklı değildir. Ancak bunun nedeni, devrimci güçlerin, kitle örgütlenmesi ile silahlı gücü diyalektik bir bütünlük içinde geliştirememiş olmalarıdır. Bu iki örgütlenmenin gelişmesine paralel olarak, oligarşinin seçimlerinin engellenmesi yönündeki faaliyetler öne geçecektir. Bu konuda dünya devrimci pratiği pekçok deneyime sahiptir.

“Ulaş Bardakçı'nın Arnavutköy Üvez Sokak No. 8/1'deki evde gizlendiği istihbar edilmesi üzerine, 19 Şubat 1972 günü saat 07.00'de mezkur mahalle Komiser Muavini Alican Özgenler başkanlığında polis memurları Reşat Okutan, Tamer Gürbüz, Tayfun Ergüven, Turan Koçak, Salim Somun ve Habib Gür'den müteşekkil tim gelmiş, ayrıca ev çevresinde asker ve toplum zabıtası kuvvetlerince çevre emniyeti alınmasını müteakip Alican Özgenler, Reşat Okutan, Tamer Gürbüz ve Turan Koçak, Ulaş Bardakçı'nın gizlendiği öğrenilen Lale Ankdal'a ait daire kapısını çalmışlardır. Görevliler, kapıyı açan Lale Ankdal'a evde arama yapacaklarını, başkaca kimse olup olmadığını sorduklarında, adı geçenin gayet soğukkanlı bir şekilde evde yalnız oturduğunu başka bir kimse olmadığını beyan etmesi üzerine tim mensupları derhal eve girerek salon salomanje, bir küçük oda, bir küçük koridor, mutfak ve 2 odadan ibaret dairede arama yapmaya başlamışlardır. Komiser muavini Alican Özgenler ve görevli memurlardan ikisi Lale Ankdal'dan gerekli görülen bazı konuları sorarken, polis memuru Reşat Okutan küçük koridor nihayetindeki odaya girmiş, oda kapısı soluna düşen köşedeki karyola üzerinde bir erkek ceketinin bulunduğunu görerek arkadaşlarına burada erkek elbiseleri var diye seslendiğinde bu sırada karyolanın karşısındaki duvara bitişik bulunan vinylenden mamul gardrop ön tarafının açıldığını, bir tabanca namlusunun dışarı doğru uzatıldığını görmesiyle birlikte, Ulaş Bardakçı tarafından tabanca ile atışa başlanmıştır. Bu durum karşısında polis memuru Reşat Okutan ile oda penceresi dışında bulunan diğer görevliler de karşı atışta bulunmaları sonucu, Ulaş Bardakçı, isabet eden kurşunlar sebebiyle ölmüş, görevli polis memuru Reşat Okutan ve Tamer Gürbüz hayati tehlike arzedecek şekilde yaralanmışlardır.

Görevlilerce mahallinde yapılan tesbit ve tahkikte: Ulaş Bardakçı tarafından çatışmada kullanılan 9 mm. çaplı Smith-Wesson marka tabanca ve 62 adet aynı çaplı mermi, yasaklanmış Marksist-Leninst kitaplar ile Ulaş Bardakçı'nın üzerinden 11853,50 lira ve ayrıca gizli haberleşmeyi sağlamada kullanılan harfleri ifade eden muayyen şekillerden ibaret şifre belgesi bulunarak, güvenlik kuvvetlerince zaptedilmiştir.”

THKP-C Davası İddianamesi

ULAŞ BARDAKÇI

1947 Hacibektaş/19 Şubat 1972 İstanbul

**Hele Ulaş'a Ulaş'a
Ulaş benzerdi güneşe
Ulaş gardaş can veriyor
Yüreğim düştü ateşe.**

**Ulaş'ın elinde mavzer
Mavzeri türküye benzer,
Bizimkiler böyle ölür
Böyle ölür bizimkiler**

**Tohumlar düştü toprağa
Dokundu yeşil yaprağa
Kurban olam kurban olam
Seni yaratan toprağa.**

İLKER AKMAN
1950 Ankara
26 Ocak 1976/Beylerderesi

HASAN BASRİ TEMİZALP
1950 Maraş
26 Ocak 1976/Beylerderesi

YUSUF ZİYA GÜNEŞ
1955
26 Ocak 1976/Beylerderesi

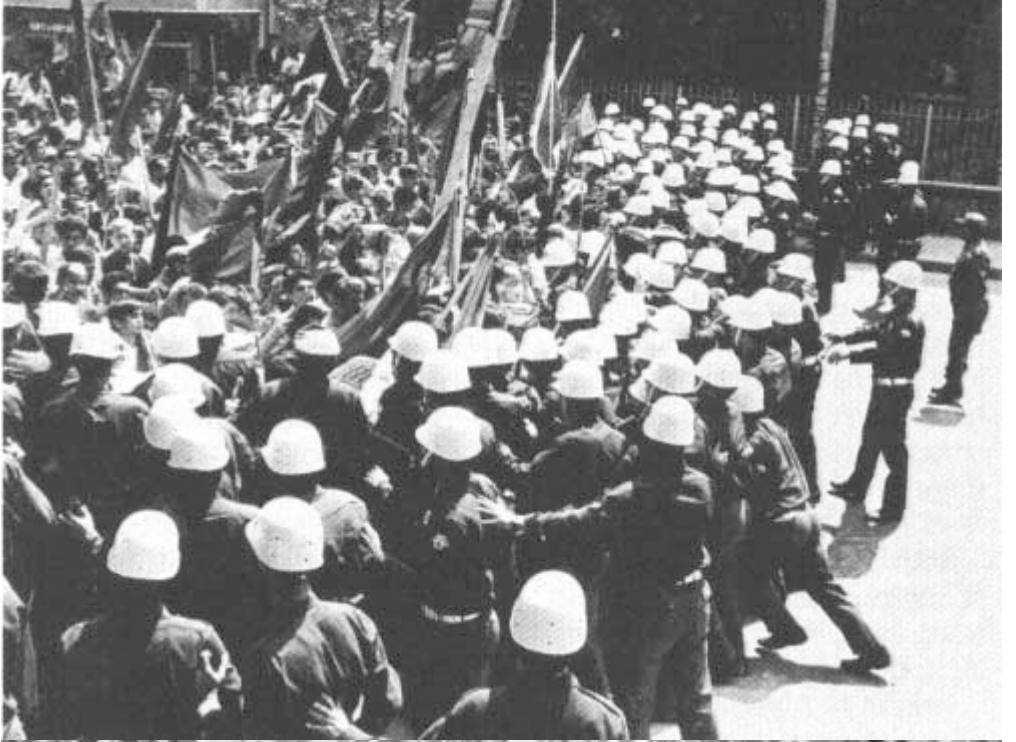
YÜKSEL ERİŞ
1951 Tekirdağ/Şarköy
21 Ocak 1977/Trabzon

NEDİM ATILGAN
1959 Uşak/Karahallı
25 Şubat 1981 Selendi

Türkiye Tarihinden

15-16 Haziran
1970

ÖD Partisi
Mitingi
1998

Avantajlar Dünyası!

Jet-Pa'nın yarısı Kombassan'ın

“İşdünyasında jet hızıyla yükselen Jet-Pa'nın yüzde 50'sini Kombassan satın aldı. İki grup ortak otomobil üretme ve Yenibosna'da dev bir alışveriş merkezi kurma planları yapıyor.

Jet hızıyla işdünyasında yükselen Jet-Pa'ya, islamcı sermayenin büyük isimlerinden Kombassan yüzde 50 oranında ortak oldu. Önlerine iddialı hedefler koyan Kombassan ve Jet-Pa, Türkiye'de otomobil üretmek ve İstanbul'da alışveriş merkezi kurmak üzere hazırlıklara girişti. Jet-Pa'ya bağlı yem fabrikasının bulunduğu İstanbul Havaalanı kavşağındaki alanda, büyük bir alışveriş merkezi inşa edilecek ve Jet-Pa için bir merkez bina yapılacak. Alışveriş merkezini ise Kombassan işletecek. Jet-Pa'nın genç sahibi Fadıl Akgündüz, yem fabrikasını ya taşıyacaklarını ya da yeni bir yem fabrikası alacaklarını belirterek, “Kombassan ile olan ortaklığımızla Türkiye'ye bir otomobil fabrikası kazandıracamız” dedi. 1 milyon otomobil markasının Uzakdoğ'u'dan olma ihtimali üzerinde duran Akgündüz, fabrikayı 2000 yılında kuracaklarını, 2001 yılında ise üretime geçeceklerini söyledi. İlk yıl 200 bin otomobil üretmeyi hedeflediklerini, 5 yıl içinde 1 milyon otomobil üretecekleri iddiasında bulunan Akgündüz, ihracata yönelik üretim yapacaklarını da sözlerine ekledi. Öte yandan, Jet-Pa'nın jet hızındaki konut üretimi ise devam ediyor. İstanbul Beylikdüzü'nde yapımı tamamlanan 1000 konutu Ekim ayında teslim etmeye hazırlanan Jet-Pa, ikinci 1000 konutu ise 1998 Ağustos'unda bitirecek. Halen Ankara Eryaman'da 500 konut üreten Jet-Pa, İstanbul'da 1700 konutluk yeni bir projeye de start veriyor. Jet-Pa, geçtiğimiz yıllarda Didim'deki 5 yıldızlı Kapris Oteli de alarak haremlik selamlık bir tarz ile turizm sektörüne girmişti. Haremlik selamlık otelin yüzde 110 gibi bir doluluk oranı ile çalıştığı öğrenildi.”

21 Mayıs 1997 / Sabah

Jet-Pa'dan herkese veryansın

“Son yıllarda, ardında bıraktığı kampanya mağdurlarıyla kendisinden söz ettiren Jet-Pa Holding, Koç Grubu'na savaş açtı. Birkaç yıldır faaliyet gösterdiği otomotiv sektöründe Koç Grubu'nun büyük bir rakibi konumuna geldiğini ve bu nedenle kimi medya kuruluşlarınca hedef alındığını iddia eden Jet-Pa Holding Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Akgündüz, “Bizim girdiğimiz her alanda Koç'un satışları düşüyor. Çünkü onlar teneke satıyorlar” dedi. Geçen günlerde, Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in, ANAP Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Jet-Pa mağdurlarıyla ilgili sorusuna ilişkin, basında yer alan açıklaması üzerine dün basın toplantısı düzenleyen Akgündüz, Frankfurt Sanayi ve Ticaret Odası'ndan kendileriyle ilgili şikâyet bulunmadığının yazılı olarak belgelenmediğini söyledi. ANAP Milletvekili Akarcalı ve Bakan Cem hakkında, “Bunlar şerefsiz” diyen Akgündüz, başkanlığını Ford-Otosan Genel Müdürü Ali İhsan İlkbahar'ın yaptığı Otomotiv Sanayicileri Derneği'ne (OSD) de büyük suçlamalarda bulunarak, derneğin Türkiye'ye yatırım yapılmasını engellediğini öne sürdü. Gücünü halktan alıyor (!) Akgündüz, “Rahmi Koç teneke satıyor, otomobil değil. Ayrıca, biz televizyon satmaya başlamadan önce pahalıya sattığı televizyonun fiyatını indirdi. Neden önce pahalıya satıyordu. Yanıt versin istiyorum” diye konuştu. Gücünü halktan aldığını iddia eden Akgündüz, Jet-Pa'dan olumsuz olarak bahseden herkese veryansın etti.”

17 Haziran 1998 / Cumhuriyet

Yeşil sermayenin pazar kavgası

“Yaklaşık iki yıl önce yüzde 50 ortaklık kurarak beraber hareket etme kararı alan, ancak yollar bir süre sonra ayrılan Jet-Pa ve Kombassan Holding Almanya'daki şirket ortaklarını paylaşmıyor. Holding sahipleri bu yönde karşılıklı suçlamalara girişti. Jet-Pa'nın sahibi

Fadıl Akgündüz kendisini bezirganlıkla suçlayan Kombassan Holding Yönetim Kurulu Başkanı Haşim Bayram'a bir basın toplantısı düzenleyerek cevap verdi. Kombassan'ın Avrupa'da pazar ve şirket ortağı kaybettiğini iddia eden Akgündüz, Kombassan tarafından gelen eleştirilerin nedeninin de rekabet olduğunu belirtti. Bayram'ın "2 trilyon liraya sporcu alıp 8 trilyona satın alarak gelir sağlamayı ahlaki bulmuyorum" ifadesine hatırlatan Akgündüz "Bizi eleştiren firmaya bakın" cevabını verdi. Akgündüz, Almanya'da Kombassan ortaklarının ayrılarak Jet-Pa'ya geçtiğini ileri sürdü. Almanya'daki şirketlerine katılımın iki misline çıktığını belirten Akgündüz, şirket ortaklarının 7 binden 14 bine yükselebileceğini kaydetti. Kombassan Yönetim Kurulu Başkanı Haşim Bayram da yaptığı açıklamada, hiçbir sanayi kuruluşunu doğrudan hedef almadıklarını belirtti.

"Siyasi görüşmeler sürüyor"

Jet-Pa'nın 'Siirtliler Grubu' adı altında siyasi reklam yapıyor iddialarına da cevap veren Akgündüz şöyle devam etti: "Siyasi rant peşinde olsam, partilerle gizli ilişkiler kurar, adaylanımı partiye sokardım. Sergen'e vereceğim parayla milletvekilleri alırdım. Bizimkisi memleket davası. Siyasi partilerle diyalogumuz devam edecek. Tüm partiler listelerini değiştirdiler." Akgündüz "Partiler gelip bizim adayımızı destekler misin diye soruyorlar. Biz de adaylanıncı inceliyoruz" dedi. Jet-Pa kadar denetlenen bir şirket olmadığını ifade eden Akgündüz şunları söyledi: "SPK önceki gün şirketi denetlemeye geldi. Yarım gün kalıp gittiler. Ben holding binasında denetmenler için ofis açmayı düşünüyorum. Sık sık geleceklerine, hiç gitmeyip ofislerinde otursunlar. Bizi denetlemeleri haber olmasın. Bu tür olaylar bizim satışlarımızı artırıyor." Devletle sorunlarının olmadığını söyleyen Akgündüz, 6 yatırım projesi üzerinde çalıştıklarını belirtti. Otomotiv, gıda, beyaz eşya ve medya sektörlerinde yatırımlarını hızlandıracaklarını anlatan Akgündüz, ilk yerli otomobili 29 Ekim'de üreteceklerini kaydetti. Yılda 2 milyon adet yerli otomobil üreteceklerini söyleyen Akgündüz, "Biz çok küçümsendik. Bizim parayla ilgili bir sorunumuz yok. Sorunumuz tam tersine neden bu kadar çok paramız olduğu" dedi. Akgündüz ayrıca Siirt'te henüz bir yatırım yapmamasını da, "Benim bizzat Siirt'e gitmem bir yatırım başvurusudur" diyerek açıkladı.

2 Şubat 1999 / Milliyet

Milli Görüşçüler Jet-Pa'ya savaş açtı

"Almanya'da Kombassan, Jet-Pa savaşları başladı. Jet-Pa şirketinin Almanya piyasasına

girmesiyle birlikte pazar kavgası iki şirketi birbirine düşürdü. Kombassan'a yakınlığı ile bilinen Avrupa Milli Görüş Teşkilatı, Jet-Pa'nın ne kadar güvenilir olduğunu sorguluyor. Teşkilat yetkilileri tarafından yapılan açıklamalarda Jet-Pa'nın bu kadar kar payını nasıl vereceği konusunda endişeler dile getiriliyor. Jet-Pa'nın çok kısa bir zamanda çökeceğini belirten Milli Görüşçüler kendi mensuplarına da bu şirkete para yatırmamaları konusunda uyandı buluyorlar. Jet-Pa'nın kısa sürede iflas edeceğini öne süren Milli Görüşçüler, bundan Kombassan'ın da zararlı çıkacağını, böylece Avrupa'da para toplamalarının zorlaşacağını ifade ediyorlar. Bunun yanı sıra teşkilat içindeki küçük bir grup ise Jet-Pa'ya destek veriyor. Jet-Pa, Kombassan savaşlarının Avrupa'da daha da büyüyeceğine kesin gözüyle bakılıyor.

Paralar nasıl toplanıyor?

Jet-Pa paraları da ilginç bir yöntem ile topluyor. Önce Hollanda veya diğer bir Avrupa ülkesinde toplanan paralar, Almanya'daki herhangi bir bölgenin kar payı olarak dağıtılıyor. Böylece yüksek kar payı (faiz) dilden dile bütün Avrupa'ya yayılıyor. Ardından da yeni müşteriler parayı yatırmak için kuyruğa giriyor. Şirket şu anda bu işi açtıkları 12'ye yakın temsilcilikle yapıyor.

Neler vaat ediliyor?

Kombassan ve diğer firmalar gibi Jet-Pa da müşterilerini Türkiye'deki yatırımlarını anlatarak para topluyor. Almanya'da şirkete para veren kişiye bir form imzalatılıyor. Ancak Alman Ticaret Yasası'na göre bu formun hiçbir yasal dayanağı yok. Çünkü, Jet-Pa'nın Almanya yasalarna göre, para aldığı kişilere noter kanalıyla hisse payı verdiğini belirten bir sözleşme sunması gerekiyor. Jet-Pa'nın iflası halinde parayı veren kişinin, parasını geri alması için elindeki formla mahkemeye başvurması halinde hiçbir sonuç alamıyor. Jet-Pa temsilcileri, Avrupa'da para toplarken, Jet Konutlar, Proton, Caprise Otel vb. firmaların çalışmalarının yanı sıra İngiliz Lotus otomobil firmasını alacağı açıklanıyor. Firmanın Almanya'daki temsilciliklerinin son derece lüks döşenmesi ve medyada sürekli reklam kampanyası da para toplanmasında etkili oluyor.

Avantacılar dünyası

Avrupalı Türklerin en karlı yatırım olarak gördükleri Jet-Pa'nın temsilcileri ise şirketin 'Avantajlar Dünyası' sloganını şimdiden kendilerine göre uyarlamışlar bile 'Avantacılar Dünyası'. Bu temsilcilerin bazıları kazandıktan paralara göre birçok cami ve İslami kuruluşlara büyük yardımlar yapıyorlar."

5 Şubat 1999 / Milliyet

ERİŞ YAYINLARI

Kitap ve Katalog
isteme adresi:

Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach
Deutschland

İnternet Adresi:
www.kurtuluscephesi.com
E-Mail Adresi:
erisyay@kurtuluscephesi.com

